

Ročník 5 / číslo 6
červen 2016

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

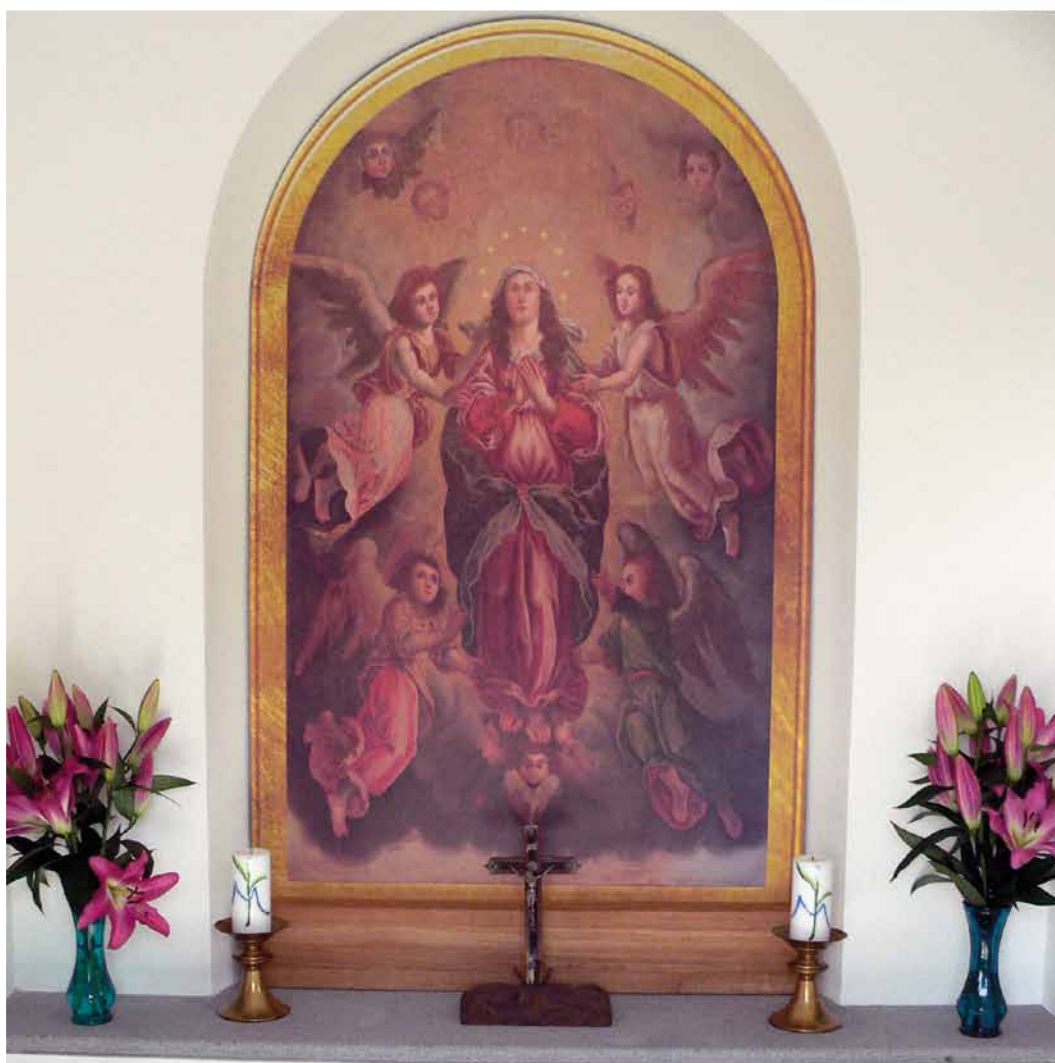
*Tip na výlet: Po stopách
zaniklých hostinců u Bublavy*
Čtěte na str. 5

*Rozhovor se starostou Jáchymova
Bronislavem Grulichem*
Čtěte na str. 12

Perninský medvěd se probouzí
Čtěte na str. 20

**Obnovená kaple
v Hroznětíně**

Čas letí a v podstatě bez mrknutí oka se blíží polovina roku 2016. Měsíc červen patří sice mláďatům, ale zároveň nabízí i takové zvláštní časové rozhraní, obohacené o nejdelší dny a nejkratší noci. Předkládá na ukázkou přicházející léto a v bouřkách nejen čerstvou zeleň přírody zavlažuje, ale i často cukruje přídělem bělostných krup. V dohledu se rýsuje období prázdnin a pro většinu národa i čas dovolených. Tak

jako každý rok si můžeme vybírat z velkého množství variant, snad pouze s přihlédnutím k finančním možnostem, zdravotnímu stavu a bezpečnostnímu riziku. Přesto si v posledních letech čím dál větší část obyvatelstva volí k místům svého dovolenkového pobytu naši vlast, která má podle chuti a zaměření návštěvníků co nabídnout.

Abychom se projevíli jako patrioti, snažíme se samozřejmě

preferovat se vším všudy Krušné hory. Na stránkách našeho časopisu nejen v tipech na výlety, ale i v článkách z historie objevujeme společně, často i s vaším příspěvkem, místa a památky, o nichž jsme dříve neměli ani ponětí. Je to krajina sice stará, zato na rozdíl od nedávné minulosti vyzdobená nádhernou, pestrou, šťavnatou, ale hlavně zdravou přírodou, skrývající ve svých útrobách pozůstatky práce, činnosti a osídlení minulých lidských pokolení. A až se budete na svých toulkách věnovat úchvatným výhledům, nebo bohaté úrodě lesních plodin včetně hub, zkuste se zastavit, odpočinout u zarostlé kamenné zidky pod prastarým klenem a nechte se na chvíli unášet tóny té zvláštní melodie, kterou tento kraj zní snad od nepaměti.

Ať se vám i letošní léto vydaří podle vašich plánů, přání a představ přeje

vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Ze společnosti a kultury: Flaschnerova kaple se opět otevřela veřejnosti <i>Kultur und Gesellschaft: Flaschnerkapelle öffnete sich wieder für die Öffentlichkeit</i>	4
Tip na výlet: Po stopách zaniklých bublavských hostinců <i>Ausflugstipp: Auf den Spuren der verschwundenen Gaststätten in Bublava</i>	5
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu <i>Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region</i>	8
Aktuality: Oslavy výročí Antona Günthera na Božím Daru <i>Aktualität: In Boží Dar hat man den Jahrestag von Anton Günther gefeiert</i>	9
Aktuality: Zajímavé uctění památky Antona Günthera <i>Aktualität: Eine ganz besondere Ehrung für Anton Günther</i>	10
Hory a lidé: Příběh ze Stráně – osady Potůčky <i>Gebirge und Leute: Die Geschichte aus Stráně – einer Siedlung von Potůčky</i>	11
Rozhovor: S jáchymovským starostou Bronislavem Grulichem <i>Gespräch: Mit dem Bronislav Grulich, Bürgermeister von Jáchymov</i>	12
Aktuality: Jáchymovské peklo 2016 <i>Aktualität: Joachimsthaler Hölle 2016</i>	15
Sport: Horský výběh Merklín – Plešivec <i>Sport: Der Berglauf Merklín – Plešivec</i>	16
Hory a lidé: Okrsek Telnice horské služby <i>Gebirge und Leute: Der Bergwachtbezirk Telnice</i>	17
Aktuality: Osobní ohlédnutí za 67. sudetoněmeckými dny <i>Aktualität: Persönlicher Rückblick auf den 67. Sudetendeutschen Tag</i>	18

Ze společnosti a kultury: Společný česko-německý hudební pořad <i>Kultur und Gesellschaft: Gemeinsames tschechisch - deutsches Musikprogramm</i>	19
Aktuality: Perninský medvěd se probouzí <i>Aktualität: Der Bär von Pernink wacht auf</i>	20
Ze společnosti a kultury: Vydařené setkání bývalých a současných obyvatel Perninku <i>Kultur und Gesellschaft: Das gelungene Treffen der ehemaligen und heutigen Bewohner von Pernink</i>	21
Hory a lidé: Báseň o Krušných horách <i>Gebirge und Leute: Das Gedicht vom Erzgebirge</i>	22
Sport: Běh o 106 v Jáchymově <i>Sport: Der Lauf in Jáchymov</i>	24
Když se řekne: Stoupa <i>Wenn man sagt: Das Pochwerk</i>	25
Historie: Stručné dějiny abertamské farnosti <i>Geschichte: Die kurze Geschichte der Pfarrei Abertamy</i>	26
Abertamské noviny: Při pouti padl rekord v pití piva <i>Abertamer Zeitung: Bei dem Fest ist der Rekord im Biertrinken gefallen</i>	28
Boží Dar: Den děti se skřítky a trpaslíky <i>Boží Dar: Der Kindertag mit den Kobolden und Zwergen</i>	29
Recept měsíce: Zvěřinový steak Karla IV. se zelím a hranolky <i>Rezept des Monats: Das Wildsteak von Karl IV. mit Kraut und Pommes</i>	30
Zaručené počasí: Léto, jaké bude? <i>Das Wetter: Sommer, wie wirst du sein?</i>	31
Vážně nevážně: Čerpací stanice v Perninku <i>Ernsthaft unernsthaft: Die Tankstelle in Pernink</i>	32

**Ročník 5 / číslo 6
ČERVEN 2016**

MĚSÍČNÍK KRUSNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUSNOHORSKÝ LUFT,
o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6ks

Inzerce cena podle velikosti
a opakování tisku po dohodě
s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová,
Michal Urban, Pavel Andrš,
Ulrich Möckel, Eva Skalníková,
Václav Kupilík, Petr Mikšíček,
Hanuš Hron, Martin Liška

Foto na titulní stránce: Jiří Kupilík
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Oheč
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklín - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimůthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda,
U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda,
infocentrum
Horní Blatná - U Gity, infocentrum
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna
- infocentrum
K. Vary - Z. Štréblova
Mariánská - horská chata Na Sluníčku
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka, trafika Pospíšil,
infocentrum
Ostrov - Dům Kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - benzínová pumpa,
infocentrum
Sokolov: Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 920 kusů

**Uzávěrka příspěvků do příštího
vydání měsíčníku je 6. 7. 2016.**

Léto – doba cestování

„Teď na chvíli vypadnu!“ To zní docela jednoduše. Ale takhle si to dnes zjednodušuje už jen málokdo. Máme příliš povinností. Jakmile vyrosteme, jsme přesvědčeni o tom, že nás pořád někdo potřebuje a že jsme nepostradatelní. Proto s nadšeným očekáváním, a přesto – tedy alespoň my Němci – naprosto věčně a přesně plánujeme nastávající volné dny, svou dovolenou, nejhezčí dny roku. A slibujeme si od nich přímo ráj.

Nic nám nesmí scházet. V uplynulých měsících jsme se přece museli vzdát tolika hezkých věcí. Nikdy na ně nebylo dost času: na rodinu a na přátele, na odpočinek i na aktivní rekreaci, na hry a na čtení, na naše nápady a jejich uskutečňování, na nové objevy i na osvědčené základy, na nichž stojí náš život. A nemálo lidí při plánování dovolené myslí i na Boha. V každodenním životě možná svou pozici už ztratil, ale úplně jsme na něj ještě nezapomněli.

Na dovolené o něj dokonce občas „zakopneme“: Velké kostely ve starých křesťanských městech jsou úchvatné, zajímavé jsou pro nás i chrámy jiných náboženství, i když jejich víru téměř neznáme. Jsme překvapeni otevřeností, s níž jinověrci z dalekých zemí přistupují ke svým evropským hostům. Naši zvědavost ale vzbuzují i malé kapličky, které prostě jen stojí u cesty a objevují se náhle a nečekaně – jako kaple sv. Jana Nepomuckého v Mílově uprostřed krušnohorského lesa u česko-německé hranice. Již dva roky opět zve k zastavení a zamyšlení: „Poutníče, nezapomeň se pomodlit.“ Kaple je denně otevřena všem, protože staré nemusí nutně jen patřit minulosti, protože zničené je možno zase vybudovat, protože Bůh chce být nalezen už v našem světě.

Kdo chce tedy v těchto dnech svou životní pouť vrátit do správných kolejí, ať si najde čas na návštěvu Mílova. Na sta-

Mílovská kaplička s otevřenými dveřmi

rých základech skrytých v lesní půdě tam byl trpělivou a pilnou prací znovu vybudován malý svatostánek, pro jehož stavbu se v okolí nacházely staré kamenné, a všude je zde náhle patrná blízkost Boha.

V lidském životě je to stejné: Pevné základy jsou často zasypané, nikoliv však ztracené.

Chce to určitě trochu námahy a času, ovšem pak se tu duše zase bude cítit dobře. A Bůh není ten, kdo „na chvíli vypadne“. Bůh je tu pořád a je silný v těch, kdo jeho milosrdné lásce chtějí dát lidskou tvář.

Dominikus Goth, Schwarzenberg
překlad: Roman Kloc
foto: Petr Maglia

ZE SPOLEČNOSTI A KULTURY

Svatodušní setkání u obnovené kapličky na Mílově

O svatodušním pondělí 16. května se u obnovené kapličky sv. Jana Nepomuckého na Mílově odehrálo již třetí česko-německé setkání, které bylo další významnou etapou „života“ tohoto místa. Také proto, že interiér kapličky byl nově obohacen sponzorským darem v podobě dřevěných soch Panny Marie a Jana Nepomuckého, které věnovali řezbář Ernst Hunger z osady Schlösschen u Zschopau a malíř Günter Kreher z obce Wiesau.

Jako první oslovil účastníky setkání iniciátor stavby Klaus Franke, předseda německého Krušnohorského spolku z blízké obce Breitenbrunn. V souvislosti s teplotou kolem nuly upozornil na možnost teplého občerstvení, které nabízeli jeho spolkoví kolegové od grilu. Od pivní pípy s ob-

čerstvením pomáhal Ruda Löffler, předseda českého Krušnohorského spolku z Abertam, jemuž asistoval Ulrich Möckel z německého Schönheide čepováním horkého svařáku. Klaus Franke srdečně poděkoval sponzorům za sochy a všem, kteří pomáhají s údržbou místa. Na základě dvou let zkušeností ocenil vřelý přijetí kapličky poutníky, turisty, cyklisty i lyžaři.

Kaplička na Mílově

Řezbář Ernst Hunger z osady Schlösschen u Zschopau a malíř Günter Kreher z obce Wiesau a jejich dary pro mílovskou kapličku

Potom již Klaus Franke přivítal katolického faráře Dominika Gotha z německého Schwarzenbergu, který před kapličkou celebroidl májovou pobožnost, spojenou s vysvěcením nové sochy Panny Marie. Radost ze slov katolického faráře měli jak (asi převážně) evangelici z německé strany Krušných hor, tak i nečetní větší nově bezvěrci z české strany, kde na rozdíl od Německa byl 16. květen

běžným pracovním dnem. Protože člověk nemusí být členem nějaké církve, aby ocenil jinou řeč, než která panuje v dnešní společnosti.

Obnovená kaplička byla vysvěcena 17. května 2014 (viz též Luft č. 5 a 6/2014) a od té doby za všech

ročních období genius loci tohoto místa přitahuje mnohé poutníky ke ztišení a rozjímání či modlitbě, což velmi působivě dokládají četné zápisy v návštěvnické knize kapličky se stále otevřenými dveřmi.

text a foto: Petr Maglia

Dominikus Goth při májové pobožnosti na Mílově

Ocenění pro Ulricha Möckela

V rámci setkání na Mílově udělila předsedkyně německého Krušnohorského spolku paní dr. Gabriela Lorenz Zlatou cenu tohoto spolku zasloužilému Krušnohorci Ulrichu Möckelovi, a to za jeho dlouhodobé aktivity související se západní částí Krušných hor. Ulrich Möckel vydal řadu brožur o historii různých, z části zaniklých obcí na české straně Krušných hor, od roku 2010 je vydavatelem internetového měsíčníku Der Grenzgänger s historickými i aktuálními články a upozorněními pro německé čtenáře na akce na české straně Krušných hor.

Je aktivním členem redakční rady měsíčníku Krušnohorský Luft a příspěvky z české strany Krušných hor publikuje také v německých měsícnících Neudeker Heimatbrief, Graslitzer Nachrichten a Mei Erzgebirg.

Gabriela Lorenz a Klaus Franke předávají ocenění Ulrichu Möckelovi

Flaschnerova kaple se opět otevřela veřejnosti

V sobotu 21. května proběhlo v Hroznětíně slavnostní otevření a vysvěcení obnovené Flaschnerovy kaple Nanebevzetí Panny Marie. Akce přilákala mnoho návštěvníků z blízkého i vzdáleného okolí. Její důstojný ráz dokreslili trubači Lesní správy Horní Blatná i členové Merklínského pěveckého sboru. Samotné slavnostní otevření a obřad vysvěcení kaple začalo v 11 hodin projevem Miroslava Roznera, ředitele Krajského ředitelství Lesů ČR Karlovy Vary, s. p.

Ten přítomným představil činnost státního podniku a zdůraznil péči a podporu, kterou Lesy ČR věnují mimoprodukčním funkcím lesa, mezi něž patří také funkce rekreační. Připomněl také Program 2020, díky které-

mu se podařilo kapli obnovit. Seznámil přítomné s průběhem obnovy kapličky a úskalími, které bylo nutno překonat. Spolupráci s Lesy ČR ocenil ve svém projevu i starosta Hroznětína Martin Maleček.

Hostem nejvýznamnějším byl plzeňský biskup Mons. Tomáš Holub. Ve své promluvě přítomným představil kaple nejen jako stavby dotvářející kouzlo krajiny, ale také jako místa určená k zamyšlení, meditaci a spojení pozemské a duchovní roviny světa. Po modlitbě provedl slavnostní obřad vysvěcení kapličky a požehnal všem přítomným.

Na závěr slavnostního setkání předal ředitel krajského ředitelství Lesů ČR, s. p., klíče od kapličky

V hezkém počasí si všichni užívali slavnostní setkání

ostrovskému římskokatolickému faráři Marku Hricovi, a tím symbolicky předal kapli k užívání veřejnosti.

Obnovená, původně barokní Flaschnerova kaple stojí na vý-

chodním úpatí kopce Rozhled při staré cestě z Hroznětína do Merklína, místem dnes prochází zeleně značená turistická cesta.

**Svatopluk Šedivý,
Lesy ČR, s. p.**

Projev ředitele Krajského ředitelství Lesů ČR Miroslava Roznera při zahájení slavnosti

Obnovené kapli požehnal plzeňský biskup Mons. Tomáš Holub

Po stopách zaniklých bublavských hostinců

V období mezi světovými válkami stávalo v Bublavě, resp. tehdejším Schwaderbachu, vždy okolo 25 hostinců, sloužících nejen k pohoštění, ale také jako centra společenského života místních obyvatel i zdejších návštěvníků.

Bublava v roce 1935 (zdroj: ftohistory.cz)

První hospody byly ve Schwaderbachu zřizovány již v roce 1848, jejich výrazný rozvoj však nastal až s počátkem 20. století. Majitelé několika největších hostinců tehdy na popud obecního zastupitelstva spustili společnou reklamní kampaň v tisku, zaměřenou především na saskou stranu hranice. Akce měla značný úspěch a turistický ruch se začal rychle rozvíjet.

Po velkém útlumu zapříčiněném první světovou válkou nastal nový rozvoj turistického ruchu teprve v polovině 20. let. Vznikalo mnoho nových lokálů s rozličnou velikostí i nabídkou. Velmi oblíbené byly taneční parkety a sály, ve kterých hrávaly menší kapely doprovázené zpěváky či komiky. V hostincích se točilo pivo převážně z pivovarů v nejbližším okolí, výjimkou však nebylo ani pivo plzeňské či žatecké. Vařila se zde výborná česká kuchyně, ke spokojenosti návštěv-

níků z obou stran hranice.

O značném společenském významu hostinců svědčí fakt, že sloužily jako spolkové místnosti desítkám místních spolků, ať už pěveckým, hudebním, divadelním, či sportovním. Hostince byly také místem oslav, schůzí a bálů a v životě obce tak hrály nezapustitelnou roli.

Po druhé světové válce, kdy po odsunu německého obyvatelstva a zboření zhruba 500 domů klesl počet obyvatel z původních více než 4 000 na pouhých několik stovek, byly na Bublavě až do roku 1989 otevřeny nanejvýše tři hospody, mezi nimiž figuroval například Hotel Sport a Chata na Olověném vrchu. Po rozvoji v 90. letech se dnes počet místních hospod ustálil na čísle šest.

Naše 4,5 km dlouhé putování po stopách bublavských hostinců začíná na parkovišti před obec-

Schützenhaus byl v meziválečném období nejmodernějším hotelem v obci

ním úřadem v centru obce, kde po první světové válce stávala hospoda „Schöne Aussicht“. Po roce 1935, kdy byla v protější budově (dnešní pošta a konzum) zřízena policejní stanice, změnil lokál název na „Zur Wachtstube“. Jako jeden z mála byl provozován i po roce 1950, už pod českým názvem „Na Slované“, a to až do požáru roku 1970, po němž musel být pro nedostatek finančních prostředků na obnovu zbořen.

K lepší představě slouží přímo na parkovišti malá informační tabule s několika dobovými fotografiemi a stručným popisem historie obce. Od ní se přes silnici vydáme k nedalekému pomníku obětem druhé světové války, v jehož bezprostředním okolí se v minulosti nacházely další dva hostince. V místě současného parkoviště u autobusové zastávky to byl „Schützenhaus“, ve své době největší a nejmodernější hotel,

původně postavený jako pletářská fabrika. Vedle komfortních pokojů zde návštěvníkům sloužila také kavárna, vinárna, pivnice a restaurace se skleněným tanečním parketem a živou hudbou, která zde vyhrávala každý večer. Není proto divu, že zde bývalo otevřeno až do třetí hodiny ranní. Po roce 1959 sloužil objekt jako kuchyně a jídelna pro vojáky pohraniční stráže. Jejich neopatrností však začátkem roku 1962 vyhořel a následně byl zbourán.

Dalším z hostinců, který stál nedaleko pomníku, byla „Egerländer Bierstube“, jejíž podnikavý vlastník Hartl Konrad provozoval také povoznictví a v roce 1929 zde jako třetí na Bublavě otevřel taxislužbu.

Z křižovatky u pomníku se vydáme po žluté turistické značce, která nás po necelých 700 metrech přivádí k penzionu Aschberg na úpatí stejnojmenné hory (936 m). V těchto místech stával hos-

Horská chata s rozhlednou na Olověném vrchu (1940)

Hostinec „Zur Steig“ stával u silnice na Kraslici nedaleko dnešního rybníka

Hotel Švejk s vyhlášenou restaurací se dnes mezi návštěvníky Bublavy těší snad stejně velké oblibě jako ve 30. letech původní hostinec Zur Post

tinec „Skisprung“, jehož majitel zde provozoval také velkou truhlářskou dílnu, od poloviny 30. let zaměřenou na výrobu sportovního náčiní, zejména lyží.

Na sever odsud se na tehdy odlesněném svahu Kamenáče nacházelo dalších šest hostinců. Z nich se do zdejší historie patrně nejvýrazněji zapsal „Gottl's Gasthof“ – hotel s restaurací a tanečním parketem pro velmi oblíbené taneční čaje, k nimž vyhrávala domácí kapela. Restaurace byla hojně navštěvována nejen turisty a sportovci, ale i místními.

Vlastním učitelem lyžování disponoval nedaleký hotel „Aschbergbaude“, původně malá, avšak prosperující hospůdka, kterou její majitel v polovině 30. let přestavěl na horský hotel s řadou pokojů, výbornou kuchyní a čepovaným plzeňským pivem. Za zmínku stojí i osud lyžařské chaty „Plauener Ski Hütte“, která po roce 1938 sloužila jako výcvikové středisko Hitlerjugend. Tyto hostince, až na poslední jmenovaný, který shořel, byly okolo roku 1950 srovnány se zemí stejně jako další objek-

ty nacházející se v 500metrovém hraničním pásu.

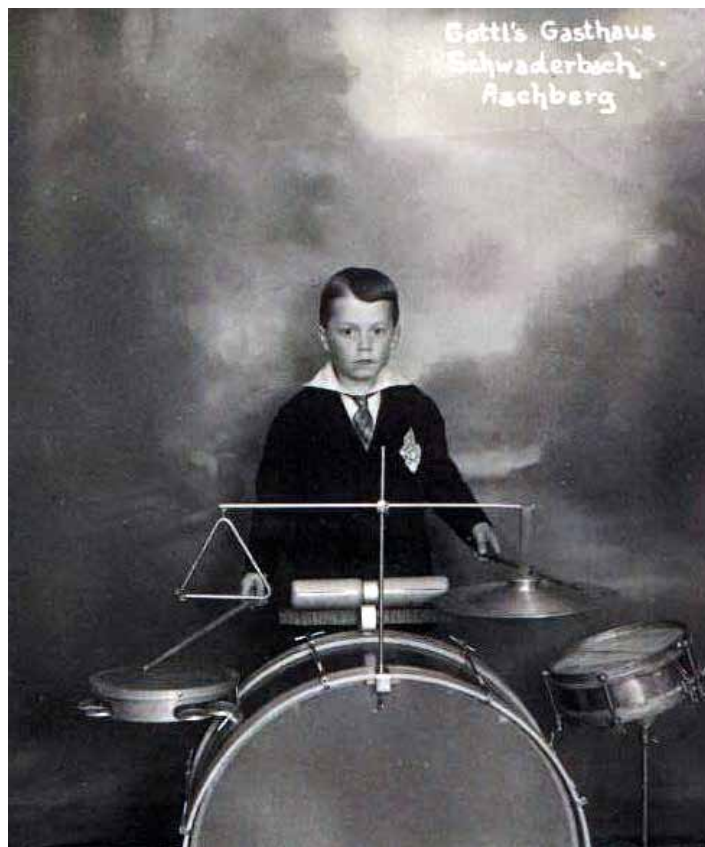
Od penzionu Aschberg se vrátíme zpět na nejbližší křižovatku (100 m), kde odbočíme doleva po trase naučné stezky „Stopami horníků“. Ta nás vede přes údolí Bublavského potoka s výhledem na Panské rybníky, jež v loňském roce prošly rozsáhlou revitalizací, až k místu, kde stával hostinec s malým tanečním sálem a kuželnou „Herrnmüller“, pojmenovaný podle místní části dříve zvané Herrn.

Po cestě pokračujeme až k silnici na Stříbrnou, kde míjíme penzion s restaurací Langer i nejrozsáhlejší z Panských rybníků. Jen několik desítek metrů za silnicí směrem k penzionu Bublava stával jeden z největších a nejznámějších hostinců v širokém okolí – „Schwaderbacher Hof“. Pořádaly se zde koncerty, bály i divadelní představení. Zdejší sál sloužil také pro cvičení tělovýchovných spolků i rozličná politická setkání a schůze. Po tragické explozi acetylénového osvětlení v roce 1909 byl sál v rámci přestavby zvětšen a pozdě-

ji rozšířen o kuželnu. Na konci války byla hospoda nicméně zbořena a později i srovnána se zemí.

Od parkoviště u hlavní silnice pokračujeme po modré turistické značce až na vrchol Olověného vrchu (802 m). Oddechnout si po cestě můžeme na odpočinkovém místě u nové stanice horské služby, které skýtá krásné výhledy do údolí Bublavského potoka i na protější vrcholky Rakušák (768 m) a Vršina (752 m). Z informační tabulky se navíc dozvídáme historii kostela Nanebevzetí Panny Marie, který tu před sebou ostatně máme i s celou obcí jako na dlani.

Po výšlapu na Olověný vrch by ne jeden návštěvník uvítal posezení s možností občerstvení, jak je ostatně inzerováno na několika místech v obci i těsně pod vrcholem. Restaurace je však v současnosti i s rozhlednou zavřená a nezbývá doufat, že ji noví majitelé co nejdříve uvedou do provozu. Ostatně Bleiberg (dříve „Bleibergwarte“) sloužil

Šestiletý, hudebně velmi nadaný syn majitele hostince Gottl's Gasthof byl na dobové pohlednici vyobrazen jako nejmladší jazzový bubeník na světě

Koncem 30. let byla v dnešním hotelu Sport stylová cukrárna s kavárnou

návštěvníkům jako horská chata s rozhlednou již od roku 1933. Chata, jejíž výstavbu inicioval bublavský Spolek přátel přírody (Verein für Naturfreunde), spolu s výbornými podmínkami pro zimní sporty udělaly z Olověného vrchu vyhledávané středisko zimních sportů. Roku 1936 byl na svahu postaven také skokanský můstek. Za 2. světové války se chata stala domovem pro děti bez rodičů a poté, až do roku 1961, kdy přešla do vlastnictví podniku Restaurace a jídelny Sokolov, sloužila rozhledna jako vojenská radistická hlásk.

Z Olověného vrchu míříme k malebné kapličky, jež se nachází u rybníka nedaleko silnice na Kraslice. Dostaneme se tam buď prudkým klesáním po sjezdovce, nebo delší, ale méně náročnou cestou po modré turistické značce a pod stanicí horské služby doleva směrem k penzionu Bublava a dále kolem hospůdky Vichřice a dolní stanice vleků. U hlavní silnice nedaleko kapličky stával hostinec „**Zur Steig**“, sloužící zároveň jako spolkový dům dvou místních pěveckých spolků. Pouhé dva roky po otevření selské jizby v roce 1936 však hospoda zanikla a v objektu byla poté provozována pletářská dílna. Po válce nemovitost patřila jednotnému zemědělskému družstvu a v 50. letech byla zbořena.

Nedaleko hlavní silnice ve směru ke kostelu stávaly další dva hostince: po levé straně „**Morgensonne**“

a o něco dále přes silnici „**Max Fischer Restaurant**“. Prvně jmenovaný hostinec, u něhož bývalo i velké řeznictví a uzenářství, se nacházel ve velkém zděném domě na velmi výhodném místě uprostřed obce. Prosperující hostinec byl v druhé polovině 20. let rozšířen o ubytovnu, sloužící zejména osobám, které obživu získávaly žebrotou v Sasku. Ti údajně denně vydělali až 10 marek (80 korun), což byly tenkrát velké peníze, které k nemalé radosti hostinských končily právě u nich. Zajímavostí byl i tzv. „**Eiskeller**“ – ledový sklep sloužící k uchování masa, ve kterém byl k chlazení používán přírodní led odebíraný v zimě z nedalekého rybníka. V roce 1952 byl hostinec zbořen.

Nedaleký hostinec „**Max Fischer Restaurant**“ byl v provozu již začátkem 20. století a oddělená část objektu byla zřejmě využívána místními živnostníky od tapetéra přes holiče až po zámečníka. I tento dům byl kolem roku 1950 zbořen.

Sousední hostinec „**Zur Post**“ patřil již začátkem 20. století k největším a nejznámějším v obci. Jeho majitel, jenž vlastnil také hotel „**Schwaderbacher Hof**“, výdělečný hostinec v roce 1927 rozšířil o ubytovnu a jako první v obci zde byl ve stejném roce otevřen skleněný taneční parket. Vstup stál tehdy tři koruny, a protože taneční produkce byly hojně navštěvovány, byla na žádost hostinských prodloužena zavírací doba až na pátou hodinu ránní. O dva roky později byl před hostincem zřízen také letní taneč-

Hospoda „Zur Grenze“, dříve „Weidlichova restaurace“, stála těsně u hranice naproti české celnici

ní parket. Začátkem 30. let prodal majitel objekt obci, která zde zřídila kino. Po válce byl sál vedle filmových produkcí využíván místním národním výborem i pro pořádání dalších kulturních akcí. Po prodeji do soukromého vlastnictví zkraje 90. let prošel dům rekonstrukcí a dnes je zde velmi oblíbená restaurace s ubytováním „**Švejk**“. Její venkovní zahrádka vybízí k posezení a doplnění sil před návratem do výchozího bodu našeho putování.

Naše kroky dále směřují k novogotickému kostelu Nanebevzetí Panny Marie z roku 1883, od kterého se po hlavní silnici můžeme vrátit k obecnímu úřadu, nebo si trasu prodloužit o procházku kolem restaurace Horská bouda a záchranné stanice Drosera. Od té se zpět na parkoviště dostaneme po polní cestě lemované informačními tabulemi naučné stezky „**Příroda kolem nás**“ a loukami s pasoucími se koňmi a krávy. I v této části Bublavy, dříve nazývané Fritschberg, stávaly zhruba na půl cesty mezi vrcholky Rakušák a Vršina **čtyři hostince**, které však po válce jejich poloha v těsné blízkosti státní hranice předurčila k demolicí. Během návratu k obecnímu úřadu se můžeme kochat pohledy na jižní svah Aschbergu, který byl až do odsunu německého obyvatelstva poset desítkami obytných domů.

Poslední zastávkou našeho putování je současný hotel Sport – hostinec s ubytováním, jehož historie

sahá až do roku 1937. V tomto roce zde majitel domu, cukrář Franz Fischer, otevřel cukrárnu s kavárnou („**Konditorei – Kaffee Fischer**“), jejíž výhodná poloha ve středu obce přispěla k její oblíbenosti, která přetrvávala i v 60. až 90. letech minulého století. V současnosti je „**Sportka**“ vedle hostince Vichřice oblíbeným lokálem především místních návštěvníků.

Pro úplnost zmíníme také poslední čtyři hostince, z nichž dva („**Zur Grenze**“ a „**Natalienhof**“) se nacházely v těsné blízkosti původní celnice, dnešního hraničního přechodu do Klingenthalu, a dva u vjezdu do Bublavy při cestě z Kraslic („**Stadt Karlsbad**“ a „**Zum Berghof**“).

Z výše uvedených řádků, popisujících rozmach a prosperitu mnoha zdejších hostinců a hotelů v 30. letech minulého století, lze usuzovat, že společenský život místních, převážně německy mluvících obyvatel byl velmi čilý a tehdejší Schwaderbach byl zároveň vyhledávanou lokalitou pro zimní i letní turistiku. O tom, že i v současnosti má již o poznání menší Bublava svým návštěvníkům co nabídnout, by vás měla přesvědčit i tato procházka, na níž můžete vyrazit třeba o některém z nadcházejících víkendů.

**Eva Nduwimana
s využitím archivu a textu
Pavla Runda „Hostince v obci
Bublava mezi světovými
válkami“ (2010)**

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 25.–26. 6. - OSTROFCON – První západočeský comic con
(Zámecký park, Ostrov)
- 1.–9. 7. - 51. Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary
2. 7. - 150. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů Pernink
(parkoviště Nejdecká ulice, Pernink)
2. 7. - Pout' na Mariánskou
(kostel sv. Jáchyma a sv. Anny, Jáchymov; 13:00)
23. 7. - 5. hřebečenský montánní výšlap, tentokrát do okolí Hájů,
Pískovce a Luhů
23. 7. - Svatoanenská pout' (Boží Dar)
- Prohlídky Špitálního kostela Všechných Svatých, Jáchymov:
20., 22., 24., 27., 29. 6. – ve 14 a 15 hodin

Z programu Lázní Jáchymov

21. 6. - Večer písní a operních árií (Běhounek; 19:30)
23. 6. - Máme rádi operety (Radium Palace; 20:00)
24. 6. - Kateřina a její recitál (altánek v lázeňském parku; 15:00)
24. 6. - S tvoji dcerou ne! (Dům kultury; 19:30)
25. 6. - Svatojánský taneční večer na terase
(Radium Palace; 19:30–22:30)
28. 6. - Dixieland Messengers Praha (Curie; 19:30)
30. 6. - Jazzová garáž – Swingový večer (Radium Palace; 20:00)

Koncerty, divadla

18. 6. - Pot-Rock VII – sedmý ročník letní rockové noci,
vystoupí 6 rockových a metalových skupin z celé ČR
(Stará slévárna, Potůčky; od 14:30)
24. 6. - Zámecké divadlo: Darmašlapky aneb Repete, hoši
(Zámecký park, Ostrov; 21:00)
30. 6. - KSO: Noc na Karlštejně (areál Rolava; 19:00)
6. 7. - Aneta Langerová a KSO (Letní kino, Karlovy Vary; 20:00)

Výstavy, přednášky

1. 7. - Vernisáž výstavy starých pohlednic
a fotografií Jáchymova a okolí
(přízemí jáchymovské radnice; 17:00, výstava potrvá do 31. 8.)
- do 25. 6. - Veronika Landa: Běžnodennosti (Městská knihovna Loket)
- do 10. 7. - Michal Cihlár – Deníky z cest (Letohrádek Ostrov)
- do 10. 7. - Hana Fischerová – Odloženo/ Vraceno (Letohrádek Ostrov)
- do 10. 7. - Antonín Procházka – Štěstí tomu, kdo mne má
(Letohrádek Ostrov)
- do 26. 6. - Eugen Gomringer / Robert S. Gessner
(Galerie umění Karlovy Vary)
- do 26. 8. - Jan Hísek: Grafika (Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)

- do 31. 8. - Claastherkomiks (kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov)
- do 11. 9. - Výstava hraček (muzeum Nejdek)
- do 18. 9. - Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí
(muzeum Královská mincovna Jáchymov)

Kina

18. 6. - Star Wars: Síla se probouzí (kino Pernink; 18:00)
2. 7. - Děda (kino Pernink; 18:00)
9. 7. - Řachanda (kino Pernink; 18:00)
16. 7. - Robinson Crusoe – Na ostrově zvířátek (kino Pernink; 18:00)

Sport

18. 6. - Dětský duatlon s Petrou (Nové Hamry)
18. 6. - Horalka 2016 – volejbalový turnaj (Loučná pod Klínovcem)
18. 6. - Tour de kolečko (Ostrov)
22. 6. - Olympijský běh (Ostrov)
25. 6. - Horský půlmaraton Krušné hory (Boží Dar)
25. 6. - Turnaj stará garda (Potůčky)
25. 6. - Fotbalový turnaj o pohár starosty města (Jáchymov)
26. 6. - O pohár města Ostrova (závod na horských kolech)
- 2.–5. 7. - Mistrovství světa v orientačním biatlonu (Jáchymov)
16. 7. - Kamil Trefil – triatlon (Přebuz-Bublava)
17. 7. - Kamm-Bike-Cross (Johanngeorgenstadt)
23. 7. - Oficiální otevření trailparku Klínovec
- 29.–31. 7. - Závod v orientačním běhu (Sportovní areál Eduard)

Vernisáž výstavy starých pohlednic a fotografií Jáchymova a okolí

pátek 1. července 2016 od 17:00 hod.

Úvodní slovo autora výstavy
RNDr. Michala Urbana, CSc.

Křest knihy
Mgr. Lubomíra Zemana –
500 let města Jáchymova –
Historie stavebního vývoje a
architektury města

Roztočení Kola příběhů –
slavnostní představení
dřevěného modelu důlního kola
s medailony zajímavých
jáchymovských osobností.

Výstava v přízemí jáchymovské
radnice potrvá do 31. srpna.

Pořádá město Jáchymov v rámci oslav 500. výročí založení města.

JÁCHYMOV500

Oslavy výročí Antona Günthera na Božím Daru

Když se na hřbitově a v kostele sv. Anny na Božím Daru sejdou davy lidí, pak je v centru jejich zájmu zcela jistě nejznámější osobnost obce – Anton Günther. Tradičním „Zpíváním s Antonem Güntherem“ oslavilo na 800 příznivců tohoto krušnohorského umělce v neděli 5. června 140. výročí jeho narození. Od brzkých ranních hodin zpívali a hráli hudebníci u jeho hrobu. Již hodinu před začátkem hlavního programu pak čekalo před kostelem na 300 hostů. Takhle plný byl božidarský kostel možná naposledy 2. května 1937, kdy měl Anton Günther pohřeb.

Vnuk Antona Günthera Anton Günther Lehmann, který se jako vždy ujal moderování celého programu, své vstupy zpestřil veselými historkami z dědečkova života. Zazpívali si jak krušnohorské pěvecké soubory, tak i sólisté. Anton Günther Lehmann letos zvolil písně notoricky známé tak, aby si zazpívali i všichni návštěvníci. Vzhledem k tomu, že tyto skladby mnohé Krušnohorce provázejí celým životem, bylo pro většinu příchodů těžké ubránit se vzpomínkám či skryt dojetí.

Příznivci Antona Günthera si mohli poslechnout i jeho originál-

ní hlas. Andreas Riedel totiž pustil desku z roku 1921 s písní „Vergass die Haamit net“. Závěrečnou tečkou celého programu bylo společné zpívání písně „Feierohmdlied“. Pak už všechny vystupující čekal dlouhý a hlasitý potlesk.

Tím ovšem program celého dne ještě zdaleka neskončil. Až do pozdních večerních hodin se muzicírovalo nejen na česko-saské hranici v restauraci „Neues Haus“, ale také u hrobu Antona Günthera.

Velmi potěšující je také stoupající návštěvnost „zpívání“ ze strany českých občanů. To jen dokazuje zvyšující se zájem o německou minulost našeho regionu.

Hodinu před začátkem programu před kostelem sv. Anny

V roce 2017 uplyne 80 let od smrti Antona Günthera. Není tedy vyloučeno, že se na Božím Daru uskuteční

hned dvě podobné hudební akce.
text a foto: Ulrich Möckel
překlad: Lenka Löfflerová

Mužský pěvecký sbor z Breitenbrunnu

Hunshübler Konzertinafreunde pod vedením Andrease Riedela

Zajímavé uctění památky Antona Günthera

Spolek Partnerschaftskomitee e. V. z Rittersgrünü opět vynaložil mnoho úsilí, aby k velké radosti všech sběratelů a fanoušků Antona Günthera vznikla další zajímavá a trvalá památka na tohoto krušnohorského umělce.

Při příležitosti 140. výročí narození Antona Günthera byly poprvé vydány dvě příležitostné poštovní známky. Ceniny vydané individuálně u německé pošty v ceně 0,70 eura byly vytištěny v Bonnu. Anton Günther je na nich vyobrazen nejen v mládí, ale i v pozdějším věku.

Zároveň byla u České pošty vydána příležitostná známka s přitiskem v ceně 27 Kč (nové poštovné po Evropě). Na těchto v Praze vytištěných známkách je na pří-

tisku vyobrazen Anton Günther s kytarou. Na známce samotné je vyobrazena pražská architektura a rudé růže.

Při příležitosti tradičního „Zpívání s Antonem Güntherem“ v kostele sv. Anny na Božím Daru 5. června byla vydána pamětní obálka dvou zemí, která je opatřena individuálně českou a německou známkou a i vzhledem k náročnému zpracování stojí 10 eur. Zároveň vydal německý soukromý

poštovní přepravce City Kurier Gera známkový blok s obálkou prvního dne s nápisem „Dvě země – jedny Krušné hory – naše vlast“.

Je to poprvé v historii, kdy soukromá firma zabývající se poštovními službami nabízí blok, jenž je opatřen natištěným poštovním. Blok

Německá poštovní známka

je nabízen neorazítkovaný či orazítkovaný mimořádným razítkem Boží Dar za 6 eur, s obálkou prvního dne (FDC) ve formátu A5 pak blok stojí 10 eur. Speciální pamětní list za 4,50 eura doplňuje program emise. Výnos z prodeje bude použit na podporu Spolku pro přeshraniční spolupráci dětí a mládeže

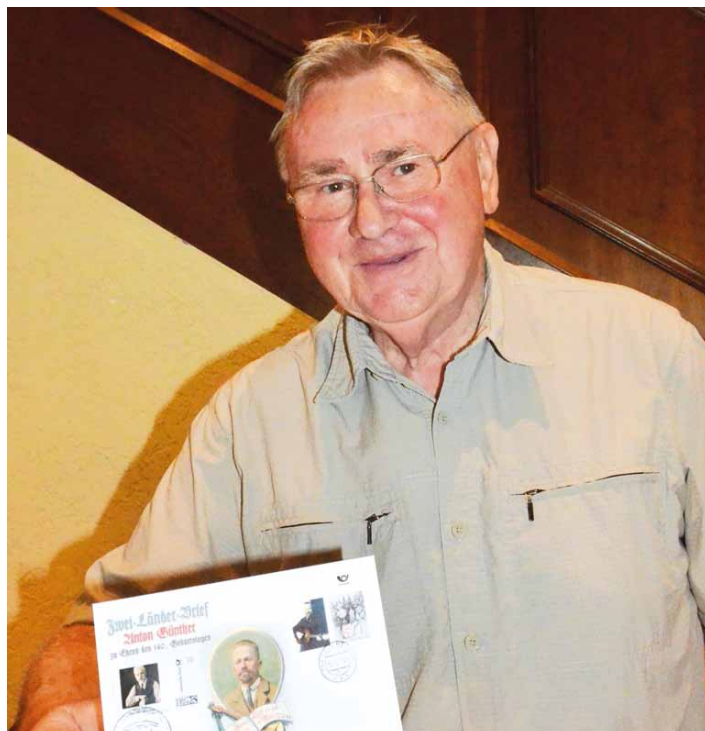
a na údržbu hrobu Antona Günthera na Božím Daru.

Objednávky všech cenin lze posílat na e-mail arnoldshammer@t-online.de nebo poštou na adresu Partnerschaftkomitee e. V., Arnoldshammer 3, 08359 Breitenbrunn.

Hans-Jürgen Knabe
překlad: Lenka Löfflerová

Aršík českých poštovních známek

Autor článku s dvoujazyčnou pamětní obálkou

Vernisáž děl uměleckého dua Fuva-Fuba v Perninku

„Umělecká tvorba napříč generacemi a artistickými směry aneb někdy se to prostě sejde“. Pod tímto mottem se v sobotu 28. května uskutečnila v obřadní síni Obecního úřadu Pernink vernisáž, jež zahájila výstavu olejomalb štětcem Valerie Fukárkové a uměleckého autotypu Barbory Fukárkové.

Vernisáž se i podle ohlasů všech přítomných velmi vydařila. Příjemná a uvolněná atmosféra byla umocněna nejen hudebním doprovodem a občerstvením, ale hlavně

přítomností milých lidí. Jak řekla sama autorka olejomalb Valerie Fukárková: „Podobné zážitky v člověku podpoří touhu a potřebu se i nadále realizovat a svým ama-

térským podílem přispět k místní umělecké tvorbě, nesoucí v sobě i profesionální prvky.“

Do budoucna tak snad nebude oběma autorkám chybět

inspirace a my se s tvorbou dua Fuva-Fuba setkáme při dalších výstavách.

Lenka Löfflerová
foto: Milan Martínek

Na vernisáži se sešlo mnoho známých i méně známých tváří

Fuva-Fuba

Příběh ze Stráně – osady Potůčků

Maxův klen v zimě

„Dovolte, abych se představil: jsem Maxův javor u Kozího potočka. Jsem starý, staříčkový javor, který toho už hodně pamatuje. Jsem pyšný na to, že nesu jméno po člověku, kterého jsem si moc vážil jak já, tak i lidé v celém kraji pro jeho srdečnost a ochotu vždy nezištně poradit a pomoci.“

Moc rád vzpomínám na radostné chvíle, jež jsem prožíval, když se v domě, který jsem chránil svými silnými větvemi, ozýval křik právě narozeného človíčka. Rád jsem šuměním svých listů doprovázel družná setkání s místními sousedy, která se pravidelně odehrávala pod mou rozvětvenou korunou. A moc se mi líbilo, že se tu běžně ozývala čeština společně s němčinou, nikdo s tím neměl problém, protože lidé se tu vzájemně respektovali. Byly i doby, kdy to skřípalo, ale čas vše hojil... Kryl jsem svým stínem drobné dětské lumpárny, poskytoval jsem útočiště mnoha generacím ptáčků a víte, co se mi líbilo nejvíce? No přece, když mě slepičky šimraly svými drápkami na mých vrchních kořenech. Šuměním svých listů jsem poskytoval útěchu lidem, když nastaly nejsmutnější chvíle života a někdo blízký odešel navždy. Víte, ve stínu mé koruny se odehrálo mnoho pohnutých příběhů, já jen přihlížel, košatěl a stárnul...“

Milí čtenáři, tento příběh starého javoru již znáte (viz Luft č. 7/2012). Dnes vám chci ale pově-

dět o lidech, kteří v bezprostředním okolí stromu žili...

Nedaleké stavení koupili na počátku minulého století Wilhelm a Emma Pauntzenovi od sedláka, kterého již zmáhlo hospodaření. Dědeček Willi přišel do Krušných hor z Vídně jako rukavičkářský mistr, babička Emma pocházela z nedalekých Smolných Pecí (Pechöfen), má matka Marianna se jim jako jediné dítě

narodila v roce 1925. Tatínek Karel Maxa pocházel z Nové Vsi u Třeboně, studoval v Praze a za druhé světové války byl totálně nasazen v továrně na letecké součástky v Johanngeorgenstadtu. Matka nosila v té době na trh do „Johannu“ rukavice, které doma s babičkou šily. S tatínkem se poznali přes plot, který odděloval nasazené dělníky od ostatních obyvatel. Podle jejich vyprávění mu maminka vždy přinesla něco na přilepšenou, přes plot si povídali. Každopádně válka skončila v květnu, naši měli svatbu v červnu a nejstarší bratr Karel se narodil v červenci 1945. Z toho jsme s bratry se smíchem usuzovali, že plot měl někde zřejmě díru. Ale dost legrace...

Babička s dědou dožili v klidu v domě pod starým javorem, ale poté byl dům v roce 1972 zabaven a za babku prodán za aktivního příspěvní straníků z Potůčků komunistické „pohlavárce“ z Karlových Varů. Ta měla stavení pouze „na kšeft“, neboť je brzy prodala nější majitelům, kteří se o dům vzorně starají a skvěle napravili i škody po požáru...

Ale jak už napsal ve svém vyprávění Maxův klen: „Byly i doby, kdy to skřípalo, ale čas vše hojil...“

Nejstarší bratr Karel se roku 1967 vystěhoval za manželkou do Německa, velmi podporoval svou rodinu, díky jím zasílaným lékům se tatínek dožil 75 let i přes pět prodělaných infarktů. Vzpomínám si také, že na schůzích v Potůčkách se probíralo to, co nám bratr psal v zalepených dopisních obálkách, zvláštní, že?

Prostřední bratr Petr se se svou rodinou vystěhoval do Německa v roce 1989 měsíc před revolucí... Při návštěvě rodné Stráně o dovolené v roce 2004 náhle zemřel ve svých 45 letech.

Nejmladším dítětem jsem já, z Potůčků jsem po maturitě odešla do Prahy pracovat a pak studovat, nyní žiji střídavě na Šumavě v Dolní Vltavici u lipenského moře a v Praze. Velmi ráda jezdím do svého rodiště na Stráň, člověk je doma tam, kde se narodil. A já se narodila opravdu doma na Stráni, protože sanitka přijela pozdě.

Přeji všem krásné odpočinkové léto!

Ema Kondysková-Maxová
foto: Petr Kondysěk

Stráň v květnu 2016

S láskou k biatlonu, betonu a oceli

Rozhovor s jáchymovským starostou Bronislavem Grulichem

Jáchymov letos slaví 500 let od svého vzniku a kulaté narozeniny nedávno oslavil i jeho starosta Bronislav Grulich. Kulaté je ostatně letos i výročí jeho působení na radnici – na podzim to bude už deset let, funkci starosty vykonává již třetí volební období.

Bronislav Grulich při zahájení letošní lázeňské sezony v Jáchymově

Kdy a za jakých okolností jste se poprvé ocitl v Krušných horách a v Jáchymově?

Jsem původem ze severní Moravy, ze Šumperka. Když mi byly tři roky, v roce 1959, jsme se s rodiči přestěhovali do Ostrova. Odmala jsem se věnoval sportu, fotbalu, hokeji... Mám rád hory, a tak jsem pochopitelně i lyžoval. Jezdili jsme hlavně na Neklid, v těch pionýrských dobách mého mládí jsme si o dnešních moderních sedačkách či strojní úpravě svahů mohli nechat jen zdát. Mnohem později jsem si oblíbil další zimní sport – biatlon. Do roku 1993 jsem bydlel v Ostrově, pak jsem deset let žil s rodinou v biatlonovém areálu Eduard a kopcům jsem

zůstal věrný dodnes, od roku 2003 žiji na Mariánské.

Čím vás přilákal biatlon?

Biatlon jsem objevil v době, kdy jsem ještě v raném mládí vedl své syny ke sportu. Zjistil jsem, že v Ostrově existuje parta sportovních nadšenců, kteří se věnují soutěžím v Sokolovském či Dukelském závodě branné zdatnosti, což byly předchůdci letního, resp. zimního biatlonu. Partu rodičů se skupinou třiceti dětí vedli pánové Jarda Kučera a Honza Kadečka. Slovo dalo slovo, synové přešli z klasického lyžování na biatlon a s touto partou jsme prožili spoustu krásných chvil a dosáhli celé řady významných sportovních úspěchů. Trénovali jsme na Eduardu, který stál u zrodu soutěží světového poháru v biatlonu. Už v roce 1979 se zde konal vůbec první závod světového poháru a dva roky poté proběhl ještě druhý závod, ale to už je prehistorie.

Současnost biatlonu v Jáchymově už ovšem tak růžová není...

Až do roku 1993 bylo na Eduardu středisko vrcholového sportu a tréninkové středisko mládeže. Areál měl placené správce, trenéry i závodníky, dorostenecká a žákovská základna byla opravdu obrovská. Celá řada jáchymovských odchovanců, včetně mých synů,

Závody na Eduardu (2006)

reprezentovala ČR v seniorských, juniorských či dorosteneckých kategoriích. Po rozdělení republiky v roce 1993 však zanikl federální svaz biatlonu, který aktivity na Eduardu financoval. Pro klub tehdy nastala existenční otázka – buď bude fungovat v amatérských podmínkách, nebo zanikne. Profici pochopitelně odešli, museli nějak živit své rodiny. Amatéři včetně mne zůstali a rozhodli jsme se, kvůli dětem, pokračovat dál. V květnu 1993 jsem byl zvolen předsedou klubu a jsem jím dodnes. V letech 1997 a 2002 se nám podařilo v areálu uspořádat závody evropského poháru biatlonu, a přestože jsme je připravovali v ryze amatérských podmínkách, účastníci z patnácti států je hodnotili velmi pozitivně. Měl jsem tehdy ambice vybudovat z Eduardu velký sportovní stánek, což se však bohužel nepovedlo. Chyběla významnější podpora Českého svazu biatlonu. Dnes má areál a asi i klub svůj zenit za sebou. Staří trenéři odešli, bohužel někteří už navždy, a noví nejsou... Krásné vzpomínky však zůstávají.

Jaká byla vaše hlavní profese, než jste se stal starostou?

Po základní škole jsem absolvoval ostrovské gymnázium a poté byl přijat na ČVUT, obor jaderné stroje a zařízení, fakultu jsem ale nedokončil. Abych nemusel na voj-

nu, podepsal jsem závazek na deset let, že budu fíkat. Nastoupil jsem v podniku Podzemní inženýrské stavby (předchůdce dnešního podniku Subterra; pozn. red.). Začal jsem pracovat na ražbě Gravitační štol Přisečnice, poté jsem fíkal na Hamru či Zadním Chodově nebo na ražbě kabelových tunelů pro pražské metro. Několik let jsem pracoval i přímo v Jáchymově. Začátkem roku 1982 jsem pracoval na ražbě nové odvodňovací štol Svornost. Byl jsem mimo jiné při tom, když se v roce 1983 propadla v Jáchymově benzinová pumpa – u té jámy jsem pak strávil zbytek odpolední směny. Mám za sebou i práci na rekonstrukci jámy Josefa nebo odstřely skalního podloží, když se připravovalo prostranství pro stavbu lázeňského domu Curie. Při práci jsem stihl druhou maturitu na stavební průmyslovce a pak státnicemi zakončil Vysokou školu báňskou v Ostravě, obor ekonomika a řízení hornictví. Dá se tedy říci, že jsem vychován betonem a ocelí.

Jak jste se dostal od tohoto oboru ke komunální politice?

Nebyl jsem spokojený s celou řadou věcí – vzhledem Jáchymova, ruinami, s problémy se zimní údržbou komunikací, vztahem radnice, potažmo lesního úřadu ke sportovním klubům, bylo toho

Maturitní foto

S partou betonářů při výstavbě nádrže v Hájků (asi 1978)

víc. Vrcholem pro mne byla výstavba větrných elektráren na Neklidu a informace, že se uvažuje o pronájmu nebo dokonce prodeji městských lesů. Nedovedl jsem si představit, že by lesy kolem Eduardu, kde jsme dělali závody, získal soukromý subjekt s úplně jinou představou o využívání lesů. Když mne v té době oslovil můj kamarád Helmut Hellmich, se kterým jsme se bohužel nedávno rozloučili, s nabídkou zapojit se do sdružení lidí nespokojených se situací ve městě, ani jsem moc neváhal. Chtěl jsem pomoci, neměl jsem žádné velké ambice, pouze jsem přislíbil, že pokud budeme mít v komunálních volbách na podzim roku 2006 enormně dobrý výsledek, stanu se místostarostou. Protože jsme získali devět mandátů z patnácti, svůj slib jsem musel naplnit, a tak 6. listopadu 2006 jsem spolu s JUDr. Vondráčkem vkročil na radnici jako místostarosta. V srpnu 2008 jsem pak byl zvolen starostou.

Co považujete za svůj největší úspěch na pozici starosty?

Město jsme nepřebírali v nejlepší kondici. Problémů byla celá řada: dluhy města, drahé teplo, nevýnosné lesy, předražené služby, nevyhovující objekty pro MŠ, stav a pověst ZŠ, podfinancovaný bytový fond, ruiny, spory o lanovku a větrné elektrárny, absence pravidel k pronájmu či prodeji

městského majetku, netransparentní úřad. Myslím, že se celou řadu problémů podařilo napravit, další se řeší a samozřejmě se objevují nové, nejsou však už tak zásadního charakteru. Myslím, že z nejhoršího jsme „venku“ a město jednou předám svému nástupci v lepším stavu. Za největší úspěch ale považuji to, že se podařilo uskutečnit dlouho připravovaný záměr vybudovat sjezdový svah a sedačku Klínovec – jih. Od nového areálu si slibují, že přivede do Jáchymova turisty, a to nejen v zimě, ale i v letní sezoně. Návštěvníci tady budou hledat ubytování a další služby, přinesou peníze a objeví se noví soukromí investoři. První významná vlna už tu koneckonců je. Významný zahraniční investor projevil zájem na vrcholu Klínovce vybudovat Stezku korunami stromů. Tento efekt se neprojeví za rok za dva, ale určitě jednou ano. Jáchymov má ovšem i další obrovský potenciál – krásnou přírodu, světoznámé lázně a své historické hornické památky. Doufám, že památky Jáchymova a jeho okolí budou zařazeny na Seznam světového dědictví UNESCO. Při využití svých potenciálních výhod věřím, že Jáchymov má před sebou úžasnou budoucnost.

Zatím tomu ale stav města, pokud odhlédneme od lázeňské

čtvrti, moc neodpovídá, horní část je stále v tristním stavu.

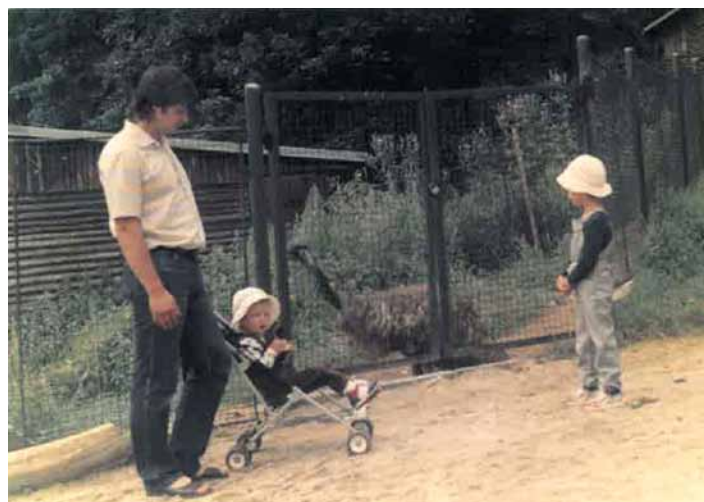
To je bohužel pravda. Objekty, které hyzdí historickou část, však nejsou v majetku města. Za dob mého působení na radnici bylo do objektů vlastněných městem investováno mnoho milionů korun a dnes jsou v zásadě v dobrém stavu. Stav soukromých objektů je důsledek nepovedené privatizace z 90. let, kdy město v dobré víře objekty nabídlo za nízkou cenu k prodeji. Bohužel jen málokterý z nových majitelů objekt rekonstruoval a něco v něm začal provozovat. Většinou šlo o spekulace a dopadlo to tak, jak to dopadlo. Prostřednictvím stavebního úřadu vyvíjíme tlak, aby tyto objekty byly alespoň zabezpečeny, aby neohrožovaly životy obyvatel. To je to jediné, co můžeme. V případě Hornického domu, kdy už byla překročena únosná míra, se nám po téměř třech letech jednání podařilo budovu koupit a za asi dva miliony korun tento „vrěd“ nechat zbourat. Na letošní rok máme naplánováno, že bychom obdobně nechali zbourat i objekt Mediky v údolí pod Jáchymovem s tím, že pokud to bude finančně únosné, zachovají se zbytky vedlejšího historického Peterova mlýna. Zbourat bude nutné také objekt bývalého Tabáku na začátku náměstí, na který už máme demoliční výměr.

Jak se město staví k hrozící likvidaci zbytků staré šlikovské

mincovny za muzeem, která patří k významným dokladům nejranější jáchymovské historie? Zasadíte se alespoň o částečnou záchranu tohoto objektu?

U tohoto objektu se zborily historické opěrné stěny, poté se propadly části stropů a následkem toho došlo k sesuvu svahu. Celá záležitost je problematická jak majetkově (opěrka a sklepy patří kraji, ale svah je města), tak i z památkového a technického hlediska. Vše bude záviset na penězích. Při nedávném jednání s krajskými radními a dalšími úředníky jsme přistoupili na to, že na financování zabezpečení objektu se budeme podílet tak nějak na půl, i proto, že ohrožen je i náš majetek – nová opěrná stěna ve Svojsíkově ulici. Existují tři možnosti. Nejdrastičtější, ale nejlevnější je sklepy zbourat, zasypat a svah upravit. Varianta, kterou preferuji já, je řízeně probourat zbývající stropy, zaplnit je, aby nedošlo k dalšímu sesuvu a později, třeba z dotačních prostředků, postavit novou opěrnou stěnu a sklepy zrekonstruovat. Třetí cesta, již dávají přednost památkáři, je stropy podepřít a zahájit rekonstrukci. Jenže ten, kdo by za současného stavu vstupoval dovnitř sklepů pod nezajištěné stropy, bude riskovat život. A za to podle mého názoru žádná památka nestojí.

Proluk je dnes v památkové zóně hodně, a pokud bude bourá-

Na výlet se syny Broňkem a Radkem

Na historickém kole při zahájení lázeňské sezony v roce 2013 spolu se starostou Oberwiesenthalu

ní pokračovat, zbude z ní torzo...

Raději bych stavěl a dělal něco nového, než vykupoval ruiny a boural, ale v některých případech je už záchrana nemožná. Bohužel v současnosti nejsou investoři, kteří by měli zájem v prolukách stavět.

V poslední době se podařilo alespoň upravit plochu v horní části náměstí, jaké má město další plány?

Loni jsme zrevitalizovali prostor před kostelem sv. Jáchyma a zahájili revitalizaci náměstí Republiky. Doplněním mobiliáře a květinovou výzdobou jsme vytvořili důstojné prostředí pro pietní akci Jáchymov-

ské peklo. Pokud jde o investiční akce, v letošním roce navážeme opravou náměstí Na Slovanech na již dokončené stavby parkoviště před panelovými domy a spodní části náměstí Republiky. Do budoucna se blýská na snad ještě lepší časy. Parlamentem ČR prošla ve druhém čtení novelizace tzv. atomového zákona, která předpokládá, že obcím s jadernými úložišti, jako jsou Lito- měřice a Jáchymov, bude v příštím roce poskytnut mimořádný příspěvek třicet milionů korun. Byla by to drobná náplast na to, že po skončení těžby uranové rudy se nad Jáchymovem zavřela voda a stát se na Jáchymovsko vykašlal. Dnes se také

Starosta a Jáchymov

S místostarostkou Ingeborg Štikovou při pietní akci Jáchymovské peklo 2016

připravuje další dotační titul, který se má týkat strukturálně postižených oblastí, konkrétně Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje, a je v něm pamatováno konečně i na uran. Tak snad teď už to dopadne lépe, než jak skončily nenaplněné sliby prezidenta Zemana při jeho návštěvě našeho města. Jáchymov by si to určitě zasloužil.

Jaké jsou první zkušenosti s převedením dopravy na náměstí do jednoho pruhu? Nabízí se zde šance pro to, aby na druhé straně vznikly zahrádky, kavárny, restaurace...

Úplně je tam vidím a nějaké signály už jsou. Například dům pod bývalou lékárnou má nového vlastníka, který v Karlových Varech provozuje dva bary a restauraci by chtěl otevřít i v Jáchymově. Nová kavárna by měla vyrůst také nad kostelem.

V majetku města je významná kulturní památka – Latinská knihovna, z níž je však v muzeu vystavena jen malá část a navíc, jak se ukázalo nedávno, bez dostatečného zabezpečení. Máte i s ní nějaké plány?

Nejoptimálnější by bylo, a je to můj sen, kdyby se nám podařilo získat historicky cenný dům č. p. 8 na náměstí Republiky, tento objekt opravit a expozici Latinské knihovny v něm umístit. Bohužel se sou-

časným majitelem domu není dobrá komunikace. Někdy před rokem nám nabídl, že by dům prodal za 3,5 milionu korun, což je vzhledem k dezolátnímu stavu objektu naprosto nereálné. Ale pracujeme na tom dál. Latinská knihovna by si do budoucna určitě zasloužila lepší než současné prostory.

Co se vám během vašeho působení na radnici nepovedlo?

Za nejhorší vnímám, že je ve městě málo práce a je tu poměrně vysoká nezaměstnanost, což ovšem nejsme schopni moc ovlivnit, a že neustále trvá určitý odliv lidí z Jáchymova. Naším cílem je vytvořit prostředí pro podnikatelské aktivity a investice, které sem zaměstnanost přinesou. Snažíme se pomáhat i majitelům budov tím, že jsme již před lety založili fond obnovy a z něj poskytujeme příspěvek na opravu fasád, oken, střech. Tyto peníze však nejsou čerpány, jak bychom si představovali. Letos jsme schválili novou úpravu a přidáváme pět procent ještě na takzvané kotlíkové dotace.

Oslavy 500 let Jáchymova zanedlouho dospějí ke svému vrcholu, který bude o víkendu 19.–21. srpna. Jakou očekáváte účast?

Oslovili jsme celou řadu subjektů, od potomků Šliků přes významné politické či společenské osob-

nosti po hornické spolky nejenom z Čech, ale i z Německa, Slovenska či Polska. Věříme v hojnou účast v řádech několika stovek účastníků ve slavnostním průvodu městem. Program určitě láká a já vás chci, i touto cestou, na oslavy pozvat.

Michal Urban

foto: archiv

Bronislava Grulich, SPA Jáchymov, Michal Urban

Ing. Bronislav Grulich

Bronislav Grulich (*8. dubna 1956) pochází ze severomoravského Šumperka, v Krušných horách však žije už od malička. Vystudoval dvě střední školy – gymnázium a stavební průmyslovku – a poté při práci v podniku Podzemní inženýrské stavby Vysokou školu báňskou v Ostravě, obor ekonomika a řízení hornictví. Je velkým příznivcem biatlonového sportu, v areálu na Eduardu spolupředával desítky biatlonových závodů včetně dvou závodů evropského poháru, je předsedou Biatlonového spolku Eduard (dříve Biatlon klub Jáchymov). V letech 2006–2008 zastával funkci místostarosty Jáchymova, od konce roku 2008 dodnes je starostou města, kandidoval jako nezávislý za TOP 09. Je ženatý, má dva dospělé syny.

Na mši svaté v jáchymovském kostele

Pokud jednu květnovou sobotu od časného rána do Jáchymova přijíždějí autobusy a automobily z celých Čech, Moravy i Slovenska, z nichž vystupují starší lidé směřující do kostela, musí to mít mimořádný důvod. Jsou to lidé, kteří přežili internační tábory, v nichž v letech 1948 až 1961 za strašlivých podmínek žilo a v okolních uranových dolech a dalších zařízeních za nedůstojných podmínek pracovalo více než 70 000 lidí. A nebyli to zločinci! Byli to intelektuálové, kněží, mniši a lidé, kteří se bránili zavádění socialismu podle sovětského vzoru nebo se o něm jen kriticky vyjadřovali. Řada z nich se odtud vrátila s podlomeným zdravím, mnozí tu přišli

o život. Toto vzpomínkové setkání členů Konfederace politických vězňů se dnes jmenuje „Jáchymovské peklo“. V letošním roce se tato akce konala pojednadvacáté.

Mši svatou před zraky bývalých politických vězňů, přítomných politiků i hostů celebroidal emeritní plzeňský biskup František Radkovský. Ve svém kázání zdůraznil, že totalita v jakékoli podobě potlačuje lidskou svobodu a důstojnost, a proto se budoucí generace musí z událostí let 1948 až 1989 poučit, aby nedopustily jejich opakování.

Po mši svaté položili účastníci věnce k pomníku na nově upravené ploše před kostelem sv. Jáchyma. Následovaly projevy politiků a starostů, jejichž vyvrcholením

Jáchymovské peklo 2016

byl proslov Jozefa Baníka, předsedy slovenské Konfederace politických vězňů. Důrazně vyzval politiky a všechny občany k boji za to, aby v této zemi nedostaly šanci totalitní režimy, nýbrž aby byla respektována svoboda ducha a smýšlení každého jednotlivce. Naděжда Kavalírová, předsedkyně Konfederace politických vězňů, ve svém projevu zdůraznila, že bývalým pronásledovaným nejde o pomstu, ale o předávání jejich bolestných

zkušeností dalším generacím, aby se tak zabránilo jejich opakování.

Během vzpomínkové akce se ve tvářích některých bývalých vězňů objevily slzy. Jak strašlivé jsou asi jejich vzpomínky na dobu strávenou v internačních táborech na Jáchymovsku a jak tato zkušenost ovlivnila jejich další životy? Na toto téma určitě existuje řada studií, ale žijících pamětníků bohužel stále ubývá.

**text a foto: Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc**

Předsednictvo Konfederace politických vězňů při kladení věnců

Jozef Baník, předseda slovenské Konfederace politických vězňů, vyzval, aby se nezapomínalo na křivdy spáchané na vězňích internačních táborů

Horský výběh Merklín – Plešivec

Již pátým rokem otevírá jarní běžeckou sezonu v Krušných horách výběh z Merklína na vrchol Plešivce, pořádaný lyžařským oddílem LK Abertamy. Na start hlavního závodu, který je charakteristický svým náročným profilem, se letos postavilo více než pět desítek závodníků z Karlovarska, Ústecka, Plzeňska a německého Aue. Pořadatele potěšily nejen nové tváře mezi dospělými, ale také vysoká účast malých běžců, jejichž tratě jsou postaveny na trase atraktivní Krušnohorské mytické stezky.

V hlavním závodě letošního výběhu na Plešivec triumfoval mezi muži Jakub Coufal (Witte Bike Team), mezi ženami nenašla přemožitelku lyžařka Petra Nová-

ková (LK Slovan Karlovy Vary). Nejstarším účastníkem závodu byl Pavel Motlík z Abertam.

Příprava tratí nám letos dala pořádně zabrat, neboť na mnoha místech lesní dělníci značně poničili cesty hlubokými stopami po těžké technice. Satisfakcí pro nás pořadatele je však pozitivní ohlas závodníků, kteří si velmi pochvalovali organizaci závodu i dobré značení tratí. Celá řada z nich přislíbila účast i napřesrok.

Závod by nebylo možné uspořádat bez podpory našich partnerů – města Abertamy, obce Merklín a Skiareálu Plešivec, kterým touto cestou děkují.

Michal Landiga
foto: Martin Landiga

Horská služba Krušné hory – okrsek Telnice

Okrsek Telnice je nejvýchodnějším okrskem horské služby v Krušných horách, jeho hranice sahají od Děčínského Sněžníku až po Činovec. Členové horské služby (HS) zde pravidelně slouží celkově na třech stanicích (Tisá, Zadní Telnice, Komáří vížka). Činnost HS je zajišťována v zimním období v horském terénu a ve střediscích sjezdového a běžeckého lyžování, v letním období pak rovněž i v Tisé, centru horolezeckých a dalších outdoorových aktivit.

Historie okrsku se začala psát už v roce 1954, kdy parta nadšených lyžařů začala budovat středisko v Telnici a zároveň se snažila o schválení založení horské služby na tehdejší Krajském výboru pro tělesnou výchovu a sport v Ústí nad Labem. Snaha nakonec úspěšně vyvrcholila založením okrsků Telnice, Nové Město a Pyšná. Ve dnech 26. až 27. listopadu 1955 se v Telnici uskutečnilo první školení členů HS. Prvním

vedoucím okrsku se stal Jaromír Matoušek a další významnou osobností působící v okrsku byl Jaroslav Mikoláš (tehdy člen HS na Slovensku), který inicioval založení horské služby v Krušných horách. Od tohoto data je tedy možné mluvit o existenci okrsku horské služby v Telnici.

Důležitou událostí bylo pro okrsek Telnice rozhodnutí o výstavbě stanice na Zadní Telnici, které padlo v roce 1967 na oblastním aktivu

v Mikulově. Stavba byla zahájena v roce 1968 a byla doprovázena i nezvanou návštěvou Rudé armády 20. srpna 1968. Když všichni toho dne zvedli hlavu od práce, dívali se do hlavně ruského tanku, který se objevil v zatáčce za Trmickou chatou. Je důležité zmínit, že Zadní Telnice byla od roku 1965 prvním lyžařským střediskem s umělým zasněžováním ve střední Evropě. Na Komáří vížce se začalo sloužit v průběhu podzi-

Stanice HS Komáří vížka (2014)

mu roku 1972 v maringotce vedle lanovky. Výstavba stanice byla zahájena v roce 1974. První služby pak na nové stanici začaly probíhat až po roce 1980.

Telnický okrsek zasahuje i do atraktivní oblasti CHKO Labské pískovce. Vzhledem k potřebě zajišťovat záchrannou činnost i v okolí pískovcových skal začaly v roce 1990 probíhat služby v provizorních podmínkách chatky v kempu poblíž Tiských skal. Byla rovněž zahájena spolupráce s německým Bergwachtem, který má dlouholeté zkušenosti se záchrannou činností ve skalním terénu. Situace služebny se zlepšila přidělením nejdříve agitační místnosti na obecním úřadě, poté provizorní služebnou v hasičské zbrojnici. Samostatná nová stanice byla vystavěna během jednoho roku a byla zkolaudována v prosinci 2006. Postupně se zde začali účastnit služeb členové celé oblasti Krušné hory. Po-

sledních několik let tu probíhají i oblastní letní doškolovací kurzy. Služby v Tisé jsou pravidelně zahajovány 1. května a ukončovány na konci září.

Na Zadní Telnici slouží od roku 1987 jeden stálý profesionální záchranář Rudolf Patzelt a během víkendů šest dobrovolných členů. Služby probíhají od roku 2008 na nově postavené moderní stanici. Na Komáří hůrce je pravidelná zimní služba již přes třicet let zajišťována na stejné služebně, a to během víkendů dobrovolnými členy, jejichž počet se dnes ustálil na čtyřech.

Okrskem Telnice prošlo za dobu jeho existence více než padesát členů. Bohužel mnoho těch, kteří pamatují samotné začátky činnosti okrsku, už mezi námi není a vzpomínky se hledají hodně těžko. Jádro historie pak ale mohou stejně nejlépe připomenout ti, kteří ještě žijí.

**Martin Lán, Jan Kříčka,
HS Telnice**

Stanice HS Tisá

Jedno z prvních školení členů HS Telnice v Tatrách

Petr Kreš a Ivan Agler před stanicí HS na Telnici (1984)

Členové okrsku před stanicí Telnice (2015)

Osobní ohlédnutí

Emilia Müller (druhá zleva), bavorská ministryně práce a sociálních věcí, rodiny a integrace, u společného stánku sdružení JoN a skupiny Glück auf (foto: Josef Grimm)

Od roku 1950 se každoročně o Svatodušních svátcích konají Sudetoněmecké dny. V prvních desetiletích to bývalo setkání sudetských nebo chcete-li českých Němců, nuceně vysídlených v letech 1945/1946 z Československa. Po politických změnách na počátku 90. let minulého století se však charakter této velké akce pomalu, ale nezadržitelně mění. Oproti původním několika stům tisícům účastníků se letos do Norimberku sjelo jen kolem 6 000 návštěvníků. Sedmdesát let od odsunu žije už jen velice málo pamětníků, charakter této akce tedy čím dál více ovlivňují mladší generace. Ale nejsou to jen potomci českých Němců, v letošním roce bylo nápadné, že zhruba každý desátý návštěvník přijel z České republiky. Pokud si projdeme seznam prominentních účastníků z řad zástupců politického a společenského života, vidíme, že k 46 německým účastníkům letos přibýlo 37 zástupců českých, což představuje nový rekord.

Z iniciativy řady českých Němců se zejména po roce 1989 zintenzivnily vztahy s bývalou vlastí a přitom byla navázána celá řada nových osobních kontaktů s lidmi, kteří s událostmi po 2. světo-

vé válce už nemají nic společného. V našem regionu je to velice dobře patrné na dobrých vztazích mezi spolkem JoN – Jde o Nejdek a krajanské skupiny Heimatgruppe „Glück auf“ – Freunde des Heimatmuseums Stadt und Landkreis Neudek in Augsburg e. V., které se na Sudetoněmeckých dnech již několik let prezentují ve společném stánku a organizují i celou řadu dalších společných akcí. Mladá generace Čechů k historii přistupuje s mnohem větší otevřeností, neboť osobně nenese žádnou vinu a ani neuvažuje ve starých intencích kolektivní viny. Stejně je tomu i na německé straně.

Ministr kultury Daniel Herman jako oficiální zástupce současné vlády České republiky vyjádřil politování nad tím, co museli čeští Němci po 2. světové válce vytrpět, o čemž jsme ostatně informovali již v květnovém čísle našeho časopisu. Taková gesta přispívají k normalizaci vztahů mezi oběma národy, zejména pak s vysídlenými českými Němci. Tento proces sbližování je nezadržitelný, i když zejména čeští komunisté a nacionalisté tuto tendenci nesdílejí. I na německé straně existuje Witiko-Bund, spolek, který stále ještě

bojuje za navrácení nebo náhradu vyvlastněného majetku. Mezi vysídlenými však představuje jen menšinu, která se není schopna ztotožnit s naší novodobou historií.

Každoročně je na Sudetoněmeckých dnech významným osobnostem z česko-německého nebo evropského politického života udělována Karlova cena sudetských Němců. V letošním roce byl touto cenou poctěn Jan Adam II., vládnoucí lichtenštejnský kníže a vévoda opavský a krnovský. Kníže Jan Adam II. má německé i české ko-

řeny a od sametové revoluce se angažoval na jižní Moravě. Je to politický vizionář, což dokazuje i svou knihou Stát ve třetím tisíciletí, která vyšla ve 13 jazycích. V ní požaduje maximální možnou míru právní jistoty a demokracie, což také od roku 2003 v Lichtenštejnsku praktikuje zavedením přímé demokracie a práva na sebeurčení. Z jeho pohledu je stát podnikem, který slouží lidu, ne naopak.

Mluvíci sudetských Němců Bernd Posselt ve svém projevu vyzdvihl pokroky v dialogu mezi

Laureát Karlovy ceny 2016 Jeho jasnost Jan Adam II., vládnoucí lichtenštejnský kníže (foto: SL)

za 67. sudetoněmeckými dny

Čechy a Němci, kterých bylo dosaženo od posledních Sudetoněmeckých dnů. Cíl těchto kontaktů formuloval těmito slovy „...abychom soužití v srdci Evropy zorganizovali tak, aby tu nebyl žádný nacionalismus, žádné nové hranice, žádná protivenství, žádné odsuny, žádné bezpráví, žádná kolektivní vina. A bychom staré nánosy, kte-

ré se v minulosti nahromadily, jako řádní partneři společně zpracovali a zlikvidovali.“

Sudetoněmecké dny však netvoří jen projevy politiků a spolkových funkcionářů. Ve stáncích ve veletržní hale sebe i svou práci prezentoval nespočet spolků a skupin, tradičně se tu také odehrávala setkání účastníků, kteří na mezilidské

úrovni udržují dialog mezi oběma zeměmi. Těmto iniciativám náleží hluboký respekt, protože funkce v nich jsou z valné většiny funkcemi čestnými. Zachovávají kulturu a tradice z regionů dříve osídlených českými Němci, rekonstruuji cenné kulturní památky nebo organizují konference a setkání. Jsou to praktici základního dialogu.

Sudetoněmecký sjezd se postupně stává každoročním setkáním Němců a Čechů, kteří pracují na společných projektech a sledují společné cíle. Nedivil bych se, kdyby se Sudetoněmecký sjezd za několik let konal v Karlových Varech, Liberci nebo v Ústí nad Labem.

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

V sobotu 4. června proběhl ve velkém sále kina v Nejdku společný česko-německý hudební pořad „Nejdek – Augsburg. Hudba spojuje / Musik verbindet“, v němž vystoupili hudebníci a zpěváci z obou měst – cisteristka Berta Růžičková, pianista Aleš Vítek, dětský pěvecký sbor Pinocchio ze ZUŠ Nejdek, hudebníci Kolpingova dechového orchestru z Göggingu (Augsburg), cisterista Karl Hahn a barytonista Kurt Schnürch.

S proslovy oslovili přítomné starosta Nejdku Lubomír Vítek, předseda krajské skupiny „Glück auf“ Augsburg Josef Grimm, bývalý pracovník kanceláře primátora města Augsburg Heinz Münzenrieder, Herbert Götz z krajské skupiny „Glück auf“ Augsburg

a Pavel Andrš, předseda z. s. JoN – Jde o Nejdek. Téměř dvouapůlhodinovým hudebním večerem, kteří si posluchači jistě dosyta užili, provázeli Anita Donderer s Tomášem Vymazalem.

Překvapením pro posluchače bylo vystoupení zpěváka Cornelia von der Heydena s klavírním doprovodem Orazia Ragonesiho. Cornelius von der Heyden je znám především v německy mluvících zemích a často se objevuje v televizi či je slyšet v rozhlasu. Do Nejdku přijel s filmovou melodií k dokumentárnímu filmu Edwina Budeho „Abenteuer Heimatland“ a nově upravenou písní od Antona Günthera „Is Feierabend“.

Na pořadu se podílelo město Nejdek, organizace Heimatgruppe „Glück auf“ z Augsburgu a z. s.

Společný česko-německý hudební pořad

JoN – Jde o Nejdek. Akce, jež se konala při příležitosti 25 let přátelských vztahů mezi Nejdkem a Augsburgem, finančně podpořil Česko-německý fond budoucnosti.

Během večera zaznělo přání, aby se podobný hudební pořad uskutečnil také v Augsburgu. Pevně věřím, že se Nejdečtí budou moci v budoucnu prezentovat i na německé půdě.

Hudebnímu večeru předcházela v prostorách přízemí radnice vernisáž výstavy, jež se věnuje vývoji česko-německých vztahů v minulosti s důrazem na region Nejdec. Výstava bude následně v červenci a srpnu umístěna v čítárně Městské knihovny Nejdek.

Pavel Andrš
foto: Ulrich Möckel

Zpěvák Cornelius von der Heyden při vystoupení

Heinz Münzenrieder při projevu (dále zleva Tomáš Vymazal a Lubomír Vítek)

Část účinkujících společně na pódiu

Perninský medvěd se probouzí

Perninská kašna se sochou Siegfrieda na počátku 30. let minulého století

Krušnohorská obec Pernink má ve svém znaku medvěda. Podle pověsti proto, že jeden chlupáč zde v dávných dobách svou tlapou vyhrabal cínovou rudu, jejíž těžba stála u zrodu Perninku. Rada se pak usnesla, že ve znaku bude medvěd vystaven na paměť budoucím.

V této horské obci je jedna obyčejná, ošuntělá a léty zapomenutá kašna. Stojí v parčíku úplně vzadu. Otrískaná, popraskaná. Všichni o ní vědí, každý

u ní byl a téměř všechny provázela celým životem. Taková spolehlivá samozřejmost. A tahle kašna se nyní postarala o obrovskou vlnu zájmu a patriotismu. Avšak pěkně popořádku.

Historicky dohledatelné prameny uvádějí spuštění kašny v Perninku roku 1926. Samotný mechanismus přítoku a odtoku je geniálně jednoduchý – obyčejný průtokový výškový samospád. Klobouček dolů, pane Roubíčku... Funkci tato kašna či fontána měla zcela zřejmě okrašlovací a sloužila pro potěchu oka, protože život obyvatel na hřebenech hor zcela jistě potřeboval odlehčit. Záznamy hovoří o starostlivém pečování o kašnu, pravidelném čištění a díky zimnímu období i tzv. zazimování kašny. Naši předkové tedy v nelehké době našli sílu a prostředky a stálo jim za to budovat kulturní prostředí obce.

Vytrhané kořeny historie, ohnutí času a doby způsobilo vykořenění celých původních generací a předání paměti následovníkům nebylo možné. Došlo k pomalému zapomnění a nově

příchozí již nemají na co navazovat. Jistou roli hrají i priority doby a vlastnické vztahy.

My však žijeme teď a tady. Životaschopný nápad na opravu a obnovu kašny se rodil překvapivě snadno a základní filozofie cíle byla stanovena. Ovšem dojít k cíli je vždy cesta nesnadná a někomu se to nepodaří ani za celý život.

Abychom si tento cíl náležitě ztížili, stanovili jsme si, že půjdeme s vlastní kůží na trh, oslovíme občany, které požádáme o finanční prostředky, a kašnu včetně původní sochy Siegfrieda vlastními silami zrekonstruujeme. My, kteří zde žijeme, ve spolupráci s římskokatolickou církví a obcí Pernink.

Výsledek? Rozpočet na obnovu kašny v Perninku je téměř naplněn finančními prostředky místních občanů a přátel obce Perninku. Stavební čety místních občanů již zahájily pracovní činnost, Michaela Absolonová vyrábí originální dílo sochy Siegfrieda a 25. září 2016 při slavnostním otevření nám osobně požehná Jeho excelence emeritní biskup Mons. František Radkovský.

A pointa? Již nejde o obnovu kašny nebo finanční prostředky. Jeden realizovatelný nápad probudil zájem všech o věc veřejnou. Uvědomění si, že za nás nikdo nic neudělá a pár bláznů tomu dá myšlenku. Uvědomění si, že spolkový život je jádrem posunu života vpřed a v tom je obrovská morální síla místních občanů. Znáte nějakou obec, kde se sami občané rozhodli, vybrali a zrealizovali nápad v takovém rozsahu?

Tím se dostáváme k nadpisu tohoto článku – perninský medvěd se probouzí.

Jiří Bílek

Kašna před opravou

Rekonstrukce v plném proudu

Vydařené setkání bývalých a současných obyvatel Perninku

Uvítání v obřadní síni obce

V sobotu 21. května se uskutečnilo první setkání bývalých i současných obyvatel obce Pernink. Zatímco v okolních obcích jsou tato setkání již tradiční součástí poutí, v Perninku se tato událost dosud odkládala. Odsunutí obyvatelé Perninku se každoročně potkávají v německém městě Burgau, ale k uspořádání setkání v jejich domovině se sdružení „Glück auf“ rozhodlo teprve letos.

Všichni přítomní byli oficiálně přivítáni na obecním úřadu starostkou Perninku Jitkou Tůmovou a obdrželi drobný dárek včetně

prospektu Perninku. Zvláště pak paní starostka poděkovala hlavnímu iniciátoru akce panu Hochmuthovi, který pochází z Vysoké Pece a má s organizováním podobného setkání již dlouholeté zkušenosti. Panu Hochmuthovi byl předán pamětní list s vyobrazením Perninku.

U společného oběda v místní restauraci pak mimo jiné pan Grimm přednesl krátkou řeč v češtině a společně s panem Hochmuthem přivítali přítomné a poděkovali místním za milé přijetí. Po obědě se všichni přesunuli na hřbitov, kde pan

Svěcení hrobů

farář Bertels z Drážďan posvětil zdejší hroby.

Poté následovala v kostela Nejsvětější Trojice společná, dvoujazyčná mše vedená panem farářem Hricem z Ostrova a německým panem farářem Bertelsem z Drážďan. Za doprovodu kostelních varhan zazněla Schubertova mše. Na mši se sešlo více než 80 lidí, takovou účast perninský kostel pamatuje pouze při vánočních koncertech.

Odpolední program pokračoval na terase restaurace u kávy a koláče. Příjemné zpestření zajistil har-

monikář František Severa z Rudného, který hrál a zpíval jak české, tak i německé lidové písně.

Účast předčila veškerá očekávání. Všichni si užili odpoledne v družném hovoru a již nyní se těší, že se i v Perninku setkání rodáků stane pravidelnou akcí. Letošní termín setkání se kryl s termínem duchovního svátku Nejsvětější Trojice, a tak se nabízí možnost příští rok znovuvzkřísit Perninskou pouť, a tím rozšířit řadu zdejších tradic.

**za Aktivní Pernink
Martin Liška**

Mše v kostele Nejsvětější Trojice

Závěrečné společné foto – bohužel již někteří nebyli přítomni

Jak Jáchym semlel měsíc na stříbro

Pod názvem uvedeným v titulku si žáci jáchymovské školy připravili pohádku k 500. výročí založení města. Premiéra se konala pro MŠ a ZŠ, ale zavítali jsme i do Domu s pečovatelskou službou na Slovanech. Kulisy nám ochotně připravili výtvarníci z Klubíku. Pohádka nás zavedla do historie jáchymovských mlýnů na potoce Veselici. Výstoupení se dětem povedlo, a zaslouží tak velkou pochvalu.

Ladislava Kulhavá

Kostel ve Stříbrné

Erzgebirge

Schau ich mit innerem Auge,
Spiegelt sich wider,
Was einmal war:
Gott gab es,
Schätze barg das Gebirg,
Hämmer schlugen in Schmiedeberg,
In Silberbach pochte das Gewerk,
In Seifen und Frühbuß
Spülte Wasser
Erz aus dem Gepuch.
Ein kupferner Hübel voller Malachit
Träumt kegelförmig am Kamm.
Schwer lag das Erz in Bleistadt,
In Zinnwald schrie es,
In Graupen perlte es,
In Katharinaberg hoben es Heuer
Aus vielen Zechen,
Sankt Sebastian half zu Sto-
llen und Halden.
Platten färbte Kobalt bunt,
Im Tal Sankt Joachim
das Wissen blühte,
Die Schlicktaler rollten.

Erzgebirge,
Erzreiche Berge von Ost nach West,
Unser böhmisches Erzgebirge!
Kleine Steige laufen
Quer über den Kamm
In den sächsischen Teil
Zu Frau Uttmanns Spitzen,
Zu Adam Rieses Rechenstube
Nach Annaberg.
Verborgene Wege liegen
im famreichen Wald
zu Luthers schützende Kirchen.
Verwachsene Wildnis,
Zwischen vermoosten Gestein,
Reicher Vergangenheit
Vergessener Geschichte;
Erzgebirge.

Sage ich Erzgebirge,
Spreche ich Wald,

Spreche Hirsch, Auerhahn,
Reviere weithin,
Tief,
Kühl,
Feucht,
Langgezogene Kämme,
Rauschende Fichten,
Rinnende Wasser,
Talsuchend
Über Wurzel und Stein;
Vieladrig,
Kiesklar,
Gluckernde Bäche,
In lichten Wiesengründen;
Einsamer Weg
Sich windend
Hin zu kleinen Hütten,
Verstreut
In hügeligem Gelände.
Häuser nebeneinanderstehend
An langgedehnten Straßen
Im Erzgebirge.

Höre ich Erzgebirge,
Empfinde ich Anmut
In sanftem Gespräch,
Fühle
Feingepaarte Genügsamkeit,
Spüre
Tagtraum dortiger Menschen
Von Holdseligkeiten
Schöner Dinge.
Bestaune
Unermüdlichkeit,
Bewundere
Schaffensfreudige Lust,
Emsigen Fleiß,
Andauernde Geduld,
Milde Güte.

Verschüchtertes Erzgebirge
Dein Pate
Hieß
D e m u t.

Báseň o Krušných horách

Vážení čtenáři, srdcem Krušnohorci, předkládám vám originální znění básně o Krušných horách, kterou složil Adolf Lienert, bývalý učitel měšťanské školy ve Stříbrné. Báseň najdeme otištěnou v knize „Silberbach – woher wir kommen...“ („Stříbrná – odkud pocházíme...“).

Tuto knihu musel Lienert napsat dvakrát. První rukopis mu byl vyrván při prohlídce zavazadel, která provázela odsun Němců. V druhé kronice, napsané po letech v Německu, najdeme báseň Erzgebirge (Krušnohoří). Právě na ni myslím, kdykoli se mě Petr Mikšíček a jiní přátelé zeptají, zda bych

nevěděl o nějaké literární esenci Krušných hor. Proto jsem si ji dovolil přeložit do češtiny a nyní ji předkládám vám.

Lienert nebyl básníkem. Ani já nejsem překladatelem lyriky. Prostý, neotesaný styl veršů vystihuje syrovou krásu a melancholii našich hor. Slovosled veršů, který zní někdy podivně i rodilým Němcům, podtrhuje dějinné akcenty. Ač jsem se pokoušel češtinu přetepávat a nechávat uzrát, nakonec jsem se vrátil k syrové podobě originálu.

Báseň poprvé zazněla letos 10. června při Noci kostelů v Lienertově Stříbrné – Silberbachu.

Petr Rojík

Krušnohoří

Divám-li se vnitřním zrakem,
zrcadlí se,
co bývalo:
To Bůh nadělil,
poklady skrývalo pohoří,
buchary tloukly v Kovářské,
ve Stříbrné bušila stoupovna,
v Ryžovně a Přebuzi
plavila voda
rudu z rozdrčené horniny.
Měděný pahorek plný malachitu,
kuželovitý, sní na hřebenu.
Ruda, těžká, ležela v Oloví,
na Cínovci přivolávala horníky,
v Krupce třeptala se,
v Hoře Svaté Kateřiny ji
zdvihali lamači
z mnoha dolů,
svatý Šebastián dopomáhal ke
štolám a haldám.
Horní Blatná barvila se kobaltem,
V Údolí svatého Jáchyma
věděni kvetlo,
šlikovské tolarý se kutálely.

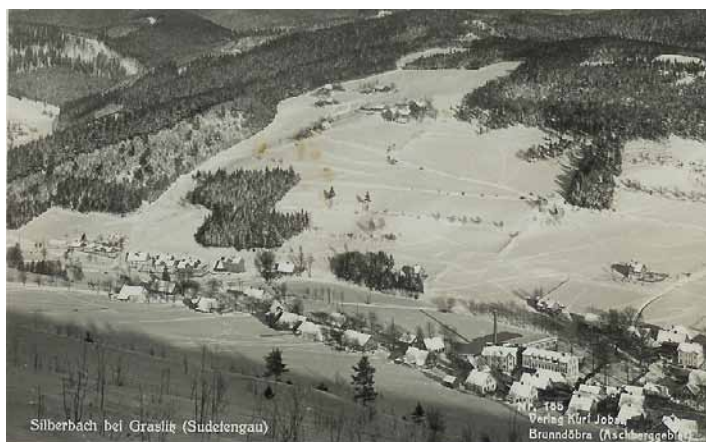
Krušnohoří,
rudodárné hory od východu na západ,
naše české Krušnohoří!
Malé pěšiny ubíhají
napříč hřebenem
do saské části
za krajkami paní Uttmann,
za algebrou Adama Rieseho
do Annabergu.
Skruté cesty se plazí
lesem plným lišejníků
pod ochranu Lutherových kostelů.
Zarostlá divočina
mezi skalami porostlými mechem,
Bohatá minulost,
zapomenuté dějiny;
Krušnohoří.

Vyslovím-li Krušnohoří,
říkám: les,

říkám: jelen, tetřev,
revíry do daleka.
hluboko,
chladno,
vlhko,
táhlé hřebeny,
šumící smrky,
proudící voda,
hledající údolí
mezi kořeny a kamením;
mnohožilné,
čiré,
klokotající potoky
v lučních světlínách;
osamělá cesta
vinoucí se
k chaloupkám,
rozesetým
v pahorkaté krajině.
Domy stojící vedle sebe
podél dlouhých, táhlých ulic
v Krušnohoří.

Slyším-li Krušnohoří,
vnímám ladnost
v něžném rozhovoru,
cítím
sdílenou střídmost,
dotýkám se
bdělého snu místních lidí
o půvabu
krásných věcí.
Podívuji se
neúnavnosti,
obdivuji
chuť, prodchnutou tvůrčí radostí,
čínorodou píli,
neutuchající trpělivost,
mírnou laskavost.

Plaché Krušnohoří,
tvá kmotra
se jmenovala
P o k o r a.

Stříbrná

Na konci světa

Živoucí spolupráce partnerských měst Nová Role a Rittersgrün

V pondělí 9. května byla v Nové Roli, partnerském městě Rittersgrünü, otevřena nová budova základní umělecké školy (ZUŠ). Na tuto událost byli pozváni i zástupci spolku Partnerschaftskomitee e. V. z Rittersgrünü. Partnerství obou měst trvá již bezmála 20 let.

Dveře nové budovy ZUŠ se hostům otevřely přesně v 15 hodin. Nové prostory ZUŠ vznikly přestavbou bývalého kina, které se nachází v komplexu budov radnice, kulturního domu, pošty a spořitelny. Rekonstrukce, jež si vyžádala investici ve výši 14 milionů korun, proběhla v rekordním čase pouhých tří měsíců. Financoval ji Karlovarský kraj, stát a samozřejmě město Nová Role. Pro více

než 200 dětí z Nové Role a okolí se tak výrazně zvýšila dostupnost ZUŠ. Dosud totiž škola sídlila ve staré budově na okraji města, což nebylo pro děti a rodiče i vzhledem ke komplikované dopravní obslužnosti optimální řešení. Nyní je přímo u školy autobusová zastávka a na nádraží je to coby kamenem dohodil. Vedle starostky Jitky Pokorné, hejtmana Karlovarského kraje Martina Havla a ředitelky

školy Květy Teturové se otevření školy zúčastnili také zástupitelé napříč politickými stranami a mnozí rodiče.

V krátkém proslovu ocenil hejtmán Havel vynikající spolupráci místní samosprávy a firem, které se na rekonstrukci podílely. Při první prohlídce prostor školy se mohli hosté přesvědčit, že jak učitelé, tak studenti zde v budoucnu najdou vynikající zázemí. Dokon-

ce i samotný kinosál byl přestavěn na hudební studio, který využije jako zkušebnu, ale i sál například Big Band „Mladí červení panterů“. Po procházce dvoupatrovou budovou si hosté poslechli vystoupení dětského Big Bandu a dívčího pěveckého souboru. K vrcholům celé události ovšem patřil výstup světově známého českého saxofonisty Felixe Slováčka, který jako sólista a dokonce i v duetu s paní Teturovou ukázal svůj výjimečný talent.

Místopředseda spolku Partnerschaftskomitee e. V. Hans-Jürgen Knabe tlumočil ředitelce školy a paní starostce srdečné pozdravy a přání všeho dobrého od starosty Ralfa Fischera a Thomase Weltera. Sám pak popřál zástupcům školy mnoho úspěchů při vzdělávání mladých talentů a pochválil výbornou spolupráci obou partnerských měst. Další setkání proběhlo při příležitosti oslav železnice ve dnech 10. až 12. června v Rittersgrünü.

**text: Hans-Jürgen Knabe
překlad: Lenka Löfflerová**

Slavnostního otevření se zúčastnil také hejtmán Karlovarského kraje Martin Havel

Felix Slováček předvedl svůj talent

V sobotu 28. května se v rámci oslav zahájení lázeňské sezony v Jáchymově uskutečnil již druhý ročník běžeckého závodu se startem u jáchymovských lázní a cílem na vrcholu Klínovce. Závod byl určen pro širokou veřejnost, a o pestrůst startovního pole tak nebyla nouze.

Oproti loňskému ročníku přibyla pro dospělé delší, 16 km dlouhá trať s převýšením 950 m (Běh o 106 MAXI), v níž běžci našli opravdu vše, co se v trailovém závodu může objevit. Doprovoznímu dětskému závodu

přibýly letos dvě kategorie i dvě tratě (Běh o 106 MINI). Hlavní závod na 6,6 km zůstal beze změn (Běh o 106).

Trať nejdelšího závodu vedla přes bývalý důl Bratrství, Klobouk, Jahodovou louku, spodní stanici lanovky Prima Express, Suchou a Pašeráckou cestu až do cíle na Klínovci. Nejrychleji se s touto tratí popasoval kadaňský matador Čeněk Filingr s úžasným časem 1:24:04. V ženách závod ovládla Markéta Lubinová za 1:45:17. Závodu MAXI se zúčastnilo 16 vytrvalců.

Po startu

Oblíbená akce Pohádkový les má už v Jáchymově svou tradici, letos 5. června se však pod názvem Pohádkovým lesem k dětskému dni uskutečnila v novém pojetí. Pro asi 500 dětí bylo připraveno dvanáct stanovišť s pohádkovými motivy a děti i rodiče čekal pestrý doprovodný program.

Své stanoviště měli také Junáci. V cíli byly připraveny atrakce jako skákací hrad, tři prvky lanového centra, trampolína, střelnice a sjezd na lanové dráze (mohli využít také dospělí). Nechyběla jízda na koních, malování na obličej a střelnice. V odpoledních hodinách se

Běh o 106 – 2. ročník běžeckého cross závodu

Na trať hlavního závodu se vydalo 23 borců, aby se poprali s neméně náročnou tratí, která vedla kolem bývalého dolu Bratrství, restaurace Lanti, spodní stanice lanovky Prima Express a pak už se stoupalo po sjezdovce dlouhé 3,2 km. V celkovém pořadí si v mužích nejlépe vedl Martin Jiřík (40:34) a kategorii žen ovládla zkušená běžkyně Romana Lubinová (44:25). Po dospělých nastoupily do svého závodu i děti, o medaile jich bojovaly více než tři desítky. Podrobné výsledky všech závodů jsou k nahlédnutí na www.beho106.cz.

Děkujeme všem závodníkům, že se tohoto běžeckého svátku v Jáchymově zúčastnili, a věříme, že příští rok se s nimi opět uvidíme.

Na závěr bych rád poděkoval všem pořadatelům a pomocníkům ze spolku Jáchymov pro život, dále hlavním partnerům závodu, jimiž byly Léčebné Lázně Jáchymov a Skiareál Klínovec, a sponzorům – městu Jáchymov, konzumu Čáda Boží Dar, pivovaru Svijany a Novák Nordic School.

text: Míra Kubín (Jáchymov pro život) – ředitel závodu
foto: Yana Zolotoverkhaya

Vítězové Čeněk Filingr (16 km) a Martin Jiřík (6,6 km)

Pohádkový les 2016

dostavili členové JSDH Ostrov s ukázkou techniky a povozili děti na čtyřkolce. Ve tři hodiny dorazil pan Kolomazník s dravými ptáky. Byl připraven dostatek občerstvení a nápojů. Věříme, že si všichni přišli na své, počasí nám přálo. Rodiče strávili celý den se svými rato-

lestmi a mohli si ho dostatečně užít.

Byla to novinka, a tak věříme ve shovívavost s nedostatky. Těšíme se na příští rok.

Anna Plačková,
IKC Jáchymov
foto: Simona Šírová
a archiv IKC

Stoupa

„Profesore, vy se mně líbíte. Vy jste odmítl dát do stoupy Schopenhauera,“ říká Evžen Jegorov coby saxofonista dalšímu dobrovolnému brigádníkovi Vlastimilu Brodskému v Menzelově trezorovém filmu Skřivánci na niti. Dávat nepohodlnou literaturu a jiné tiskoviny do stoupy bylo oblíbenou praxí minulého režimu, který se v tom inspiroval řadou režimů podstatně starších. Neboť i slovo stoupa je prastaré a už od středověku se jím označují jednoduché stroje pro drcení a mletí všelikého materiálu – od papíru a hadrů v papírenském průmyslu přes ječmen či pšenici při výrobě krup nebo kůry při výrobě třísla až po drcení a rozmělnování vytěžené rubaniny v hornictví.

Podle charakteru drceného materiálu se liší i konstrukce stoup, hlavní princip jim je však společný: k drcení dochází v důsledku opakovaných nárazů i více než 100 kg těžkých a až 2,5 m vysokých stoupových tyčí, tzv. pěcholů či píchů, na materiál, jenž je umístěn v dřevěném, kamenném nebo kovovém žlabu. Pěcholy jsou po straně opatřeny kolíky (klanicemi) a jejich zdvih obstarává mohutná hřídel, do níž jsou po jejím obvodu zaraženy dvojice jiných kolíků – hejblat. Při otáčení hřídele pomocí vodního nebo motorového pohonu postupně hejblata narážejí

na klanice a po dosažení maximálního zdvihu (kolem 10–15 cm) se hejblata vysmeknou a pěchol padá vlastní vahou dolů.

Jednoduché stoupy u dolů mívaly 2–4 pěcholy. Běžně se však používala zařízení s osmi i více tyčemi, které byly navíc kvůli větší účinnosti zakončeny plochým kamenným nebo železným závažím. K jejich pohonu přitom stačilo i poměrně malé vodní kolo, protože díky rozfázování zdvihu jednotlivých pěcholů není proces nijak energeticky náročný. O tom se lze názorně přesvědčit například ve veřejnosti přístupné historické stoupovně Silberwäsche v Antonsthalu poblíž Johanngeorgenstadtu, ve stoupovně Siebenschleherer Pochwerk ve Schneebergu nebo v rudním prádle Wäsche IV v poněkud vzdálenějším Altenbergu. Právě s Altenbergem je přitom spojen jeden krušnohorský vynález – na počátku 16. století zde byly poprvé zavedeny tzv. mokré stoupy, které výrazně zvýšily efektivitu drcení rud díky tomu, že drcený materiál byl neustále skrápěn vodou, čímž se snížily ztráty způsobené rozprášením lehkých částic do okolí.

Slovo stoupa (těž stupník) sice zní česky, ale svůj původ má v němčině, resp. starších indoevropských jazycích. Souvisí s německými podstatnými jmény der Stampf či

Stoupa k drcení rud (Agricola 1556)

die Stampfe (kúl, vzpěra, pěchol) a slovesem stampfen (dusat, mačkat, drit), popř. s odvozeným slovem der Stempel ve smyslu pilot, vzpěra či nosník. V němčině se proto stoupe říká die Stampfmühle („mlýn s pěcholy“) a stejný výraz lze najít i v angličtině (stamp mill). V krušnohorském hornickém prostředí je však daleko běžnější termín das Pochwerk, krušnohorský Pucherich, do češtiny převedený jako puchýrna. Stoup čili puchýren pracovaly v minulosti v Krušných horách tisíce, například jen na Hřebečné jich bývalo čtrnáct a v Perninku údajně dokonce 72. Že to byl provoz značně hluchý, je nasnadě.

Slovo stoupa proniklo i do některých starých libezných českých úsloví, například stojí tam jako stoupa (jako sloup), věděli, pod jaké stoupy (do jakých potíží) se dostali nebo blázen bláznem zůstane, by ho třebaš v stupách opíchal. V novodobé češtině má jednu zvláštnost: na rozdíl od jiných dvouslabičných slov s dvojháskou uprostřed, jako jsou třeba kroupa, houba nebo smlouva, u něj ve druhém pádu množného čísla zůstává dvojháška zachována. Správně je tedy bez stoup na rozdíl od bez krup, hub či smluv.

text a foto: Michal Urban

Pěcholy stoupy Silberwäsche v saském Antonsthalu

Stoupový kámen u dolu v saském Zinnwaldu. Podobný byl nedávno nalezen na náměstí v Jáchymově a lze si jej prohlédnout před Královskou mincovnou

Stručné dějiny abertamské farnosti

Město Abertamy vzniklo jako hornická osada v roce 1529. Počínající těžba stříbra sem přilákala mnoho dobrodruhů z Frank a Saska. Již v roce 1534 byl východně od dnešního abertamského kostela na pozemku pozdější „Rennerovy zahrady“ postaven jednoduchý dřevěný kostelík, který byl obklopen hřbitovem.

Abertamský kostel kolem roku 1900

Obyvatelé sousedního Perninku v té době ještě vlastní kostel neměli. Předválečný abertamský farář Msgr. Johann Endt zmiňuje ve své kronice farnosti historku, jak jednou Perninští přišli na mši do Abertam, ale poté došlo k masivní pranici. Celý spor se rozhodl buď proto, že v kostelíku bylo pro obyvatele sousedního městečka málo místa, či z toho důvodu, že v Abertamech se dolovalo stříbro, kdežto v Perninku pouze cín. Tato nepřijemná záležitost byla nahlášena dokonce i báňskému úřadu v Jáchymově. Obyvatelé Perninku měli od té doby zákaz do abertamského kostela chodit, což je přimělo postavit si kostel vlastní.

Jestli byli první abertamští osadníci katolického vyznání a první svatostánek náležel katolické církvi, se nedá přesně doložit. I do Abertam však brzy dorazila reformace. Až do připojení pohraničí k třetí říši v roce 1938 příslušelo farním úřadům vedení matrik narozených, zemřelých a sňatků. První abertamské matriční zápisy, datované rokem 1544, pocházejí z pera evangelického faráře Thomase Zinka. Nejstarší farní kronika, jejíž originál se dnes nachází v Heimatmuseum Stadt- und Landkreis Neudek v Augsburgu, pochází z let 1613–1632. Zajímavé

je, že obsahuje katolické pojmy jako například „Communicanten“ (svatě přijímání). Ani to ovšem není důkazem, že v té době bylo abertamské obyvatelstvo již opět katolické. V počátcích rozluky církve bylo totiž ještě poměrně dlouho i evangelickou církví užíváno staré názvosloví. V roce 1624 bylo v souvislosti s protireformací v Čechách vydáno nařízení, aby všichni evangeličtí kněží do šesti týdnů opustili zemi. Poslední abertamský evangelický farář Erasmus Beck, zvaný Pistorius (latinsky pekař), tady však žil ještě mnoho let v utajení a sloužil mše od Abertam až po Kraslice.

První abertamský kostelík byl podle historických zdrojů zcela zničen ohněm po úderu blesku. Na tom samém místě byl pak kostel postaven ještě dvakrát, pokaždé však podlehl stejnému osudu. Znovuobnovení nikdy nešlo tak rychle, a tak Abertamští chodili na mše do Perninku nebo Horní Blatné. V roce 1735 začala výstavba dnešního kostela Čtrnácti svatých pomocníků, která byla dokončena v roce 1738. Kostel pojal a dodnes pojme až 200 věřících. V dobách jeho vzniku to bylo zcela jistě dostačující. V roce 1930 však měly Abertamy a k nim náležející Hřebečná 3 866 katolíků a 68

nekatolíků. Ovšem tomuto počtu určitě návštěvnost mši svatých neodpovídala. Buďto si věřící návštěvy kostela rozdělovali podle času bohoslužeb, nebo většina lidí do kostela nechodila. Druhá varianta je pravděpodobnější.

Farář Johann Nath

Někteří obyvatelé Abertam dodnes uchovávají vzpomínky na posledního zdejšího německého faráře Johanna Nepomuka Natha, s nímž se uzavřela 412 let dlouhá kapitola německé farnosti Abertamy. Na roky 1941–1946 a svou ministrantskou službu u faráře Natha zavzpomínal i Ehrenfried Zenker, který byl hlavní hybnou silou renovace abertamského kostela po roce 1989.

Farář Nath se narodil 15. března 1895 v Ulicích (Ullitz) v okrese Stříbro. Ve studentském konviktu ve Stříbře pak navštěvoval gymnázium. Po maturitě studoval v Praze teologii a 29. červ-

na 1919 byl vysvěcen na kněze. Dne 1. září 1919 se stal kaplanem farnosti Abertamy. Jeho představeným farářem byl Msgr. Johann Endt. Služba kaplana v té době trvala většinou dva roky. Po dvou letech pak mohl biskupství požádat o místo faráře. Johann Nath však zůstal kaplanem abertamské farnosti dlouhých 21 let. Farářem se stal až 10. listopadu 1940, kdy Msgr. Johann Endt odešel do kněžského důchodu. Abertamským starším farářem však Endt zůstal až do své smrti 12. května 1943.

Tim, co člověka z nížin, kterým Johann Nath bezpochyby byl, v Abertamech drželo, nebylo zcela jistě drsné krušnohorské podnebí. Zůstal spíše proto, že si s nadřazeným duchovním dobře rozuměli, a Nathovi se v Abertamech tudíž líbilo tak, že se nikdy nesnažil získat post faráře někde jinde. Navíc byl, i kvůli svému skromnému vystupování, mezi

Páter Johann Nepomuk Nath

Abertamskými velmi oblíben. Tenkrát byl farář ještě respektovanou osobností a každé rodině bylo ctí, když k ní zavítal na návštěvu. Ehrenfried Zenker a jeho spolužák Emil Richter se stali ministranty v roce 1941. Jelikož v té době byla užívaným církevním jazykem ještě latina, museli se naučit všechny modlitby v tomto jazyce. Páter Nath byl pro ministranty svým způsobem i jakousi náhradou za otce, kteří byli většinou na frontě.

V posledních dvou letech války byly mše silně ovlivněny dlouhými přímlovami za padlé a nezvěstné. V kostele bývala velká sbírka ministrantských rouch, která pečlivě „střežila“ farní kuchařka Emilie Weikert. Nath byl již od mládí těžce nedoslýchavý. Protože naslouchátka v té době ještě neexistovala, dávala Emilie při mších s kostelním souborem ze sakristie faráři znamení rukama nebo bílým kapesníkem, kdy má při mši pokračovat. Nath také každoročně organizoval pro ministranty výlet. Každé léto se chodila z Abertam pouť do kláštera na Mariánské. Pro ministranty to byla čest nést v blízkosti faráře kříž a prapory. V roce 1941 byl Nath silně pokárán školským úřadem, jelikož prý ve výuce náboženství nevykládal historická témata v duchu nacionálního socialismu. Po smrti Msgr. Johanna Endta 12. května 1943 zbývaly Johannu Nathovi v úřadu abertamského faráře již jen tři roky. Koncem června 1946 obdrželi Johann Nath, Emilie Weikert a její dvě sestry Anna a Johanna příkaz k odsunu. Ve vagonu číslo 24 odjeli 31. července 1946 za nejistou budoucností do Německa.

V Bavorsku pak Johann Nath vykonával různé nižší církevní funkce. Byl pomocným duchovním v domovech důchodců či zastupoval dovolené ve farnostech po celém Bavorsku. Dokud mohl, udržoval v nové domovině kontakt se svými bývalými farníky. V letech 1947 až 1950 například sloužil slavnostní mše při setkání abertamských rodáků v Ichen-

hausenu. Jeho těžká nedoslýchavost se podepsala na tom, že jej 23. října 1970 při přecházení silnice srazilo projíždějící auto. Poslední dva roky života strávil v Aulhausenu u Assmanhausenu am Rhein. Na svůj osud nikdy nenařikal, naopak 27. května 1975 z nemocnice napsal: „Sluch jsem již úplně ztratil. S pomocí Boží jsem nesl svůj kříž. Deus providebit (Bůh se o mě postará).“ Johann Nath umřel 8. srpna 1975 v 81 letech na univerzitní klinice v Mainzu. Dne 12. srpna 1975 byl pohřben v Aulhausenu. Budiž mu země lehká!

Prolog

Po odsunu pátera Natha hlídali klíče od fary a kostela ministranti Richter a Zenker. Denně ještě v pravidelných intervalech vyzváněli až do 20. srpna 1946, kdy byl s celou rodinou odsunut i Ehrenfried Zenker. Dne 19. srpna 1946 však ještě odevzdal oba klíče českému správci. Fara, která byla předána státu, postupně chátrala. Po revoluci byla budova fary vrácena plzeňské diecézi. Církev však pro ni nenašla od-

Kaplan Nath a děti při prvním svatém přijímání v roce 1934

povídající uplatnění. Ehrenfried Zenker zprostředkoval u tehdejšího biskupa Františka Radkovského za dobrou kupní cenu prodej městu Abertamy s tím, že zde vznikne chráněné bydlení pro seniory. Město však tuto budovu dále prodalo se ziskem do soukromého vlastnictví a dnes je v ní penzion. Sídlo abertamských farářů tak bylo alespoň ušetřeno úplné zkázy. Abertamskou farnost, sloučenou s 18 dalšími farnostmi, spravuje páter Marek

Bonaventura Hric. Jedna z největších farností v Čechách dnes sídlí v Ostrově.

Josef Grimm

překlad: Lenka Löfflerová

Prameny:

Müller, Alois: Heimatkunde der Kleinstadt Abertham im Erzgebirge, Studentská práce, Dortmund 1960.

Farní kronika farnosti Abertamy z let 1525–1884 zpracovaná páterem Johannem Endtem.

Bývalá abertamská fara v roce 2015

Na Abertamské pouti padl rekord v pití piva na čas

O víkendu 11. a 12. června se jako každý rok konala tradiční Abertamská pouť. V sobotu ji zahájilo vystoupení dětí z místní základní a mateřské školy, po němž následovalo divadelní představení hereckého souboru Pimprle s pohádkou o pejskovi a kočičce. Od 17 hodin pak proběhla za velkého zájmu soutěž v pití piva na čas, již se zúčastnilo sto soutěžících.

Do soutěže se mohl přihlásit kdokoli starší 18 let. Soutěžící dostal startovní číslo, musel vypít 0,5 l piva a přituknout si s dalším v pořadí. Dlouhá řada soutěžících si přiřukávala asi 20 minut. Nakonec se podařilo překonat rekord z roku 1987, kdy se stopky zastavily na čase 22:24 min. Soutěže se zúčastnily i ženy, jejichž výkony byly následně oceněny lahví sektu. Nejrychleji vypil pivo Stanislav Petro ml., a to za neuvěřitelných 2,58 sekundy. Kompletní výsledky jsou k nahlédnutí

na stránkách města Abertamy www.abertamy.eu.

Programy zpěstřilo vystoupení bubeníků, kteří předvedli skvělou show a sklídili zaslužený potlesk. Po celý den byly pro děti připraveny různé atrakce (malování na obličeje, klaun, malování pískem, tetování, soutěže a elektrický býk). Tradičně nechyběly ani stánky, kde byly k zakoupení výrobky od dětí ze základní školy, například ručně šité hračky, kameny a mnoho dalších. Nechybělo ani občerstvení, kde se podávaly samé výtečné pokrmy. Od 19 hodin pak v areálu Technických služeb Abertamy proběhlo vystoupení kapely Bankrot, která zakončila sobotní program skvělým vystoupením zahrnujícím i soutěž v hodu špalkem.

V neděli se uskutečnila tradiční mše v kostele Čtrnácti svatých pomocníků. Po celou dobu poutě probíhala výstava rukavic včetně ukázky šití rukavic. Zhlédnout

Dětské vystoupení

bylo dále možné výstavu minerálů z Krušných hor a výstavu o rozvoji města Abertamy, v jejímž rámci byly vystaveny vizualizace centra města, které zpracoval Ing. arch. Václav Kouba.

Rád bych poděkoval všem, kteří se na organizaci poutě podíleli.

Velký dík patří hlavně organizátorům soutěže v pití piva: Evě Hejtmánkové, Stanislavu Petrovi, Kateřině Ledvinové a Stanislavu Procházkovi.

Zdeněk Lakatoš,
starosta města Abertamy
foto: Michal Kupčák

Do soutěže v pití piva se zapojili muži i ženy

Starosta Abertam Zdeněk Lakatoš při vernisáži výstavy

Při příležitosti letošní poutě v Abertamech začala v pátek 10. června vernisáží v Zenkerově vile výstava umělecké tvorby výtvarníků, kteří zde široké veřejnosti vystavili své obrazy, fotografie, porcelán, porceláno-

vé figurky a zpracované dřevo. Zahájení uvedlo hudební vystoupení „Toulavých zpěvaček“ ze ZUŠ Šmeralova Karlovy Vary. Po úvodním slově Evy Hejtmánkové a starosty Abertam Zdeňka Lakatoše bylo nabídnuto všem přítom-

ným nejen malé občerstvení, ale hlavně prohlídka historické vily s vystavenými uměleckými exponáty z tvorby osmi autorů. Pro další zájemce zůstává výstava přístupná do soboty 18. června.

Eva Hejtmánková

Městský úřad Abertamy podpořil výstavu Společně

To byla Horská výzva!

Martin Jiřík

První letošní závod seriálu Rock Point – Horská výzva korunoval 21. května za svítání na Božím Daru své vítěze. Při úvodním podniku se soutěžilo na třech trasách vždy v několika kategoriích. Vůbec poprvé v historii byla „krušnohorská“ výzva vypsána také pro jednotlivce, kterých dorazilo více než čtyři sta. Dosud se soutěžilo jen ve dvojicích. Dlouhá trať Long vybíhala obligátně pět minut před páteční půlnocí z božidarského náměstí. Na královskou, 66 kilometrů dlouhou trasu se vydalo ve dvojicích přes sto dobrodruhů. Nejrychlejší v pořadí potřeboval na celou distanci necelých sedm hodin: stylem start-cíl si pro vítězství přiběhl osamocený dogtrekař Martin Jiřík. Fantastický výkon předvedly ženy Linda Beniačová s Patricií Puklovou, které na třetím místě ztratily pouhých osm minut na nejrychlejšího, a nebýt potíží na trati, mohly pomýšlet ještě výše.

www.horskavyzva.cz

Den dětí se skřítky a trpaslíky

Trpasličího dětského dne se na Božím Daru v sobotu 4. června zúčastnilo 172 dětí. Na deseti stanovištích skákaly pro jablíčka, kličkovaly za párečkovou vůni, básnily a zpívaly, mlátily do hřebíků a skládaly malé trpaslíčky z kamínků. Bavily se a užívaly si úkoly po Ježíškově cestě celý den a nakonec si v lesním bufetu Krmelec do bříška nactyly párečky a koblížky. Ty nejvytrvalejší se mohly vrátit zpět k prvnímu úkolu v Dětském světě Novako, který byl otevřen pro všechny děti celou sobotu zdarma. Skvělí rodičové potom z naší charitativní plyšové zoo odnesli 54 plyšových zvířátek, za která se v kasičce sešlo 1 423 korun, jež pošleme obecně prospěšné společnosti Náhradní rodiny. Tak rozhodla většina z účastníků v hlasování.

I za rok se budeme na vaše děti těšit, tentokrát v indiánském!

za město Boží Dar

Karolína Pomplová a trpaslíci

Božidarský meteo-výšlap

Co jsme se dozvěděli v sobotu 21. května na Božidarském meteo-výšlapu? Že Krušné hory mají až 120 dnů s mlhou, nejnížší počet dnů slunečního svitu, díky rašelině relativně vysokou hladinu spodní vody, nejčastěji západní proudění a spoustu dalšího. Poděkování za meteorologicko-hydrologické zajímavosti a skvělý

výklad patří Mgr. Ondřeji Matějkovi z Přírodovědecké fakulty UK. Jak to bude se sněhem tuto zimu, nám ale neprozradil. Přijďte se přesvědčit.

Dále se můžete v sérii Božidarských výšlapů těšit na ptačí (červen), mykologický (podzim) nebo astronomický (podzim).

Martina Poštová

Pozvánka na Anenskou pouť

Již popáté se bude uprostřed léta na Božím Daru konat Anenská pouť. Božidarské náměstí ožije 23. července umělci a řemeslníci z Krušných hor. Chybět nebudou ani oblíbené Al Rašidovy historické kolotoče na ruční pohon. Povoží, pohoupají a pobaví malé i velké děti. Celé rodiny budou moci tvořit v mnoha různých dílničkách, absolvují praktický kurz v potápění, pobaví se při divadelku pod širým nebem a vychutnají si rozličné námký a dobrůtky. A pak třeba zhlédnou některý z filmů Petra Mikšíčka.

Na Anenskou pouť jezdí stále více lidí za pohodovou atmosférou, potkat se s přáteli a poznat nové a objevit šikovné, tvořivé lidi. Vědí, že na Boží Daru stráví odpočinkový den uprostřed přátelského města.

Bylinkový projekt

Od 22. května jsou na božidarském náměstí osázeny bylinkové truhlíky. Do polévky nebo třeba na namazaný chléb si z nich můžete utrhnout čerstvý libeček, petrželku a spoustu dalších. Ve 12 truhlících najdete například také mátu do limonády, mateřídoušku do čaje, tymián do kuřátka, šalvěj do krku, oregano do špaget nebo ženšen do postele. Děkujeme městu Boží Dar za podporu tohoto voňavého a zdravého projektu.

kulturní a sportovní komise města Boží Dar

Na jaře se konal tradiční, již 8. ročník Food Festivalu Karlovy Vary. Před hotelem Thermal se v jarním slunci vše vydařilo. Letošní téma řešilo otázku „Co se asi jedlo za vlády Karla IV?“ Akce byla nejen přehlídkou astronomického umění kuchařů, kteří zastupují hotely a restaurace z Karlových Varů a okolí. Byla nedílnou součástí programu zahájení lázeňské sezony v Karlových Varech, které Karel IV. založil.

Organizátoři Food Festivalu se každoročně snaží podpořit také začínající mladé kuchaře. Součástí festivalového odpoledne proto byla juniorská kuchařská soutěž Karlovarský Food Cup, ve které se letos utkalo sedm týmů po dvou učních. SOŠ a SOU Nejdek se jí zúčastnila se dvěma soutěžními družstvy, jež tvořili žáci 1. a 2. ročníku oboru stravovací a ubytovací služby. Konkurence byla velká, ale „naši“ se nezapoměli a předvedli excelentní výkon. Zaslouženě obsadili krásné 2. a 4. místo. Jejich soutěžní menu vám zde nabízíme.

Soutěži předcházely dva zkušební dny ve cvičné školní kuchyni, kde si žáci vše ověřili pod vedením učitele odborného výcviku. V rámci projektu Kulinařské zá-

žitky v Krušnohoří / Erzgebirge jsme s žáky úspěšně vyzkoušeli přípravu pokrmu z tradiční zvěřiny s bylinkovou přílohou a nyní, když čtete tyto řádky, již připravujeme společné kuchtění s německými žáky a učiteli v Berufsschulzentrum Annaberg.

Steak

Suroviny na 4 porce: 800 g jeleňího hřbetního svalu, 60 g tuku, sůl, mletý pepř, krajíc tmavého chleba, asi 200 ml vody z pramene Karla IV., 50 g másla, čerstvý tymián

Postup: Plátky masa lehce naklepeme, osolíme, opeříme, potřeme olejem a necháme v chladu odpočinout. Naložené plátky masa opečeme z obou stran na zbylém tuku, dáme do pekáče, přidáme máslo a necháme ve vyhřáté troubě, než doděláme šťávu. Do výpeku od masa nadrobíme chléb bez kůrky, osmahneme, přidáme vodu z pramene, tymián a necháme provařit, dokud se chléb nerozvaří. Dochutíme solí a pepřem. Nakonec přecedíme na maso s máslem a hned podáváme.

Červené zelí dušené s jablky

Suroviny na 4 porce: 600 g červeného hlávkového zelí, 70

Zvěřinový steak Karla IV. se zelím a hranolky

Steak Karla IV. na Food Festivalu

ml vody, 50 g cibule, 30 g tuku, 12 ml octa, 300 g jablek, 20 g cukru, 2 ks bobkového listu, 150 ml červeného vína, 50 g sušených brusinek, sůl

Postup: Zelí nakrouháme a spaříme. Jemně nakrájenou cibuli osmahneme na tuku dorůžova, přidáme zelí, sůl, bobkový list a podlijeme vodou. Chvilu podusíme, přidáme oloupané a na osminky nakrájené jablko, sušené brusinky a podlijeme vínem. Dusí-

me doměkka. Ke konci dochutíme octem, cukrem a solí.

Celerové hranolky

Suroviny na 4 porce: 1 200 g celeru, 60 ml olivového oleje, sůl

Postup: Očištěný celer nakrájíme na hranolky, které na olivovém oleji osmahneme do zlatavé barvy. Solíme až na talíři.

za SOŠ a SOU Nejdek
Kateřina Budínová
a Josef Dvořáček

Výroční koncert pěveckého sboru NejZpěv Nejdek

Společné foto po koncertě

Nedělní podvečer 29. května byl v nejdeckém evangelickém kostele spojen s výročním koncertem pěveckého sboru NejZpěv Nejdek, který loni na podzim oslavil deset let své existence. Na koncertě zaznělo 15 duchovních, lidových a zahraničních písní. Ty duchovní byly mj. zastoupeny písní Oči všech se upírají od Petra Ebena, z lidových písní zazněly například Komáři se ženili či Prší, prší. Slyšeli jsme třeba i tradiční zambijskou píseň Bonse Aba či korejskou lidovou píseň Arirang.

Jako hosté na koncertě vystoupily Adriana Hlávková, jež zazpívala Buď můj od Johna Farrara, a Adéla Brucknerová s klavírní předehrou k rockové opeře V sudu od Libora Baláka.

Pavel Andrš
foto: Jana Jirušová

Přesnou předpověď na delší období neobdržíme asi ani z křišťálové koule v čarodějnické věštině. Přesto se o ni občas někdo pokusí nebo spíše je k ní meteorolog dotlačen všetečnými dotazy okouzlující redaktorky. Právě letní předpověď je však naprosto vrtošivá. Posledních asi 15 let si přitom lze vybrat ze dvou alternativ – buď bude mokro a záplavy, jak tomu bylo převážně od roku 2002, nebo sucho, které vyvstává v posledních letech jako strašák.

Ty časy, kdy to byl jakýsi odpovědný mix ze strany počasí, jsou zčásti pryč. Mluvíme o globální dynamičnosti počasí, kterou čtenáři znají spíše jako globální oteplování. Já užívám spíše první termín, je přesnější a odpovídá skutečnosti a specifikům regionu.

Právě ono rychlé a překotné střídání všeho dostupného od sněhu po dusno je charakteristické pro jarní počasí. Dne 15. května 2016 jsme zaregistrovali silné sněhové přehánky a za týden nato bylo už +27,5 °C a ve vnitrozemí na mnohých místech i přes 30 stupňů. Jaro už mnoho let smazává svou obvyklou délku, a to někdy až o polovinu počtu dnů, ze zimníků a šál se ocitáme naráz v krátkých kalhotách či v plavkách.

Na tom, jaký má charakter končící zima a průběh jara, velmi záleží, neboť to napoví mnohé o nadcházejícím létě. Velmi obecně – pokud zima končí plískanicemi, přechází v přehánky a jaro je blátivé, chladné, tak se po první červnové dekadě ještě na několik dní rozhostí „malý Medard“ s teplým bouřkovým počasím a ten přejde v letní slunnou pohodu. Pokud je konec zimy sušší a prostřídáný sluncem, v dubnu a květnu je spíše stepní počasí s minimem srážek a v noci je chladno a přes den slunce a větrno, je právě okolo první dekadý června možné pozorovat četné bouřky se silnějšími srážkami, které z teplého počasí přejdou do chladného deštivého, denně se opakujícího „velkého Medarda“. Pak je první část léta zaručeně na gumáky, houby a zábavu víceméně pod střechem.

Právě v těchto dnech se rozhoduje o povětrnosti a počasí našich hor na několik týdnů. Proto ani při nejlepší vůli nemohu popsat podrobněji průběh nadcházejícího léta, na které se určitě všichni těšíme. Navíc bych chtěl připomenout mnou již mnohokrát opakovanou skutečnost, že naše území, Krušné hory, patří do oceánského podnebí, zatímco vše, co leží od Toužimi přes Žatec k Liberci a na východ, má pevninský charakter počasí. U nás je více oblačných dní, déle prší, srážek je více a počasí je velmi nestálé, vrtkavé. Navíc, jak známo, hory s množstvím lešů tyto pro někoho nepříznivé jevy jen podporují. Věřím ale, že i letos v létě si každý najde ten svůj den a že se na vašich cestách na vás slunce občas usměje, abychom se mohli podělit doma o zážitky a zasmát se prožitému i v pozdějších dnech třeba v teple u krbu.

Ke skvostům naší přírody patří Národní přírodní rezervace Rolavské vrchoviště s nesčítelným množstvím fauny a flory, která se v mnoha případech vyskytuje pouze zde. Pro vzrůstající zájem o tuto část hor se kompetentní úřady rozhodly otevřít pro veřejnost další zajímavou část této rezervace. Jsou zde již v provozu dvě naučné stezky se značením a informačními tabulemi. Chci jen připomenout, že v celé oblasti, jež má 800 ha, je zákaz vstupu mimo vyznačené cesty,

ty, je zde přísný zákaz rozdělávání ohně, stanování či vjezdu motorových vozidel. Své pejsky mějte na vodítku, nebo je raději nechte doma. Doufám, že se nám povede zachovat tento nezapomenutelný

kout hor krásný a živoucí i pro naše děti a pro možnost se sem vracet a načerpat zde potřebné síly.

**váš větropravec
Rudolf Kovařík
foto: Jiří Kupilík**

Už rostou! (Horní Blatná, 7. června)

Čerpací stanice v Perninku

Na začátku 20. století došlo k prudkému rozmachu automobilové dopravy. Perninští tento vývoj správně předvíдали, a nenechali proto nic náhodě a jali se budovat zázemí pro motoristy. Jak je patrné

Brigáda tří místních děvčat

z dobové fotografie, u restaurace postavili dvě čerpací stanice téměř naproti sobě. Důvod byl prostý. Pokud by benzinová pumpa stála pouze na jedné straně, mohlo by v houstnoucím provozu docházet k divokému křížení a otáčení vozidel ohrožujícím bezpečnost dopravy v obci. Tento přístup byl velmi vizionářský a řada nejen českých měst toto řešení v pozdějších dobách přijala za své.

Z historického snímku je však patrné, že provoz byl minimální, téměř nulový a strach ze zmatků na náměstí byl přehnaný. A tak čerpací stanice na náměstí byly hlavně příjemným zpestřením zvláště pro štamgasty ze sousední restaurace. Stojíce před hospodou uzavírali sázky, ke které pumpě přijede auto dřív. Až do oken vedlejší radnice byl slyšet hláhol, jak se skupina dělila podle umístění stojanů na levičáky a pravičáky. Pokud se nechal některý ze štamgastů v průběhu dne strhnout a začal fandit protější pumpě, byl považován za

Benzinové pumpy v centru

přeběhlíka k jiné straně. Když dobral svou míru a šel domů, stal se stranicovým odpadlíkem. Tuto pumpařskou rétoriku se naučili radní používat i v komunální politice a postupem let se stala slangovou mluvou i v nejvyšších politických kruzích. Pernink tak pomohl k rozšíření slovní zásoby našich zákonodárců.

Bohužel ku zvýšení tržeb pernských benzinových pump nepomohla ani letní brigáda tří místních děvčat a kredit automobilového zázemí upadal až do dnešní doby, kdy čerpací stanice stojí na pokraji zájmu obce i hospodských štamgastů.

Martin Liška

Areál Štoly číslo 1 v novém

Sobota 21. května byla v Jáchymově nabita událostmi. Po dopolední pietní a vzpomínkové akci Jáchymovské peklo se zájemci přemístili k nově postavenému areálu Štoly č. 1 a bývalého tábora Svornost, kde proběhlo slavnostní otevření pod taktovkou ředitele sokolovského muzea Michaela Runda a náměstka hejtmána Karlovarského kraje Miloslava Čermáka. S příspěvkem vystoupil také bývalý mukl pan Šedivý. Vedle pohoštění se nabízel i možnost návštěvy štoly. Slavnostní atmosféru doprovázela hudební produkce v podání hornické kapely Barбора.

Jiří Kupilík
foto: Jaroslav Ochech

Hornická kapela Barбора

Slavnostní zahájení

AQUA
CENTRUM
AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infrasauna a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhlíkové koupele
- radonové koupele
- relaxační masáže
- parafrinové zábaly
- Pilates, Bosu, Aquafitness
- Nordic Walking
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kosmetika
- kavárna

LÉČEBNÉ LÁZNĚ
JÁCHYMOV

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 403 | 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz

HOTEL & RELAX RESORT
JÁCHYMOV

www.aquajachymov.cz

www.laznejachymov.cz

www.resortjachymov.cz

Toskánští Habsburkové a ostrovské panství

1808–1918

21. 5. 2016 – 2. 4. 2017
Výstavní prostory Staré radnice v Ostrově

Unikátní exponáty téměř 100 let ukryté
v depozitářích Národního archivu,
Národního muzea a zámků ve správě
Národního památkového ústavu ÚPS Praha.

Záštitu nad výstavou převzal ministr kultury ČR Mgr. Daniel Herman
a hejtman Karlovarského kraje JUDr. Martin Havel.

Fotografie jsou z fondu Rodinného archivu toskánských
Habsburků, Národní archiv Praha.

MINISTERSTVO
KULTURY

Dům kultury Ostrov

Národní archiv

NÁRODNÍ
MUZEUM

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

GENERÁLNÍ
RECHTELSTVÍ

foro/cultural de austria

Ajuntament de Palma

Krušnohorská Apatyka

*...to nejlepší z našich
Krušných hor.*

Bylinné
oleje
masti
tinkture
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář

Naleznete cestu zpátky
k přírodním zdrojům
bez chemie a jiných
podpůrných prostředků

- 100% přírodní produkty
- Natura Krušných hor
- Ruční domácí výroba
- Ruční sběr bylin
- Regionální produkt

www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

- ❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ❖ certifikované stavební řezivo
- ❖ paletové přílezy
- ❖ řezání střešních krovů na zakázku
do délky 10,5 m
- ❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné
kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí,
vepřové a jehněčí maso
z vlastního chovu.

Otevírací doba: pondělí až čtvrtek 11-16, pátek a sobota 8-17, neděle 10-17
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

OČNÍ OPTIKA

Marketa Tomková

pondělí až pátek
08:00 - 17:00

Sokolovská 1621
356 01 Sokolov

tel.: 352 669 406

u nás si vyberete...

www.optika-tomkova.webnode.cz

KOMINICTVÍ

Kruták

Tel.: 608 318 420

E-mail: kominy@2jk.cz

- ČIŠTĚNÍ
- VLOŽKOVÁNÍ
- PORADENSTVÍ
- OPRAVY KOMÍNŮ
- POVINNÉ KONTROLY

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTICKÉ

ZA SLUNEČNÍ

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

**VŠECHNY
OČNÍ OPERACE
NYNÍ
I NA SPLÁTKY!**

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

Výstava Abertamské rukavičkářství

Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

9.7., *23.7., 6.8., *20.8., 3.9., *17.9., 8.10., *22.10., 5.11., *19.11., 3.12., *17.12.2016

13:00 - 17:00

* Ukázky výroby rukavic / Handschuhherzeugungsvorführungen

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham

Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZIN ABERTAMY

Vám nabízí

Srubový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Novinka – řezba motorovou pilou

www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:

Sokolská 406

362 35 Abertamy

tel.: +420 725 891 545

e-mail: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
ČERVENEC až PROSINEC
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

Registrace MK ČR E 20467
Horní Blatná
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

RESTAURACE
BOHEMIA
HORNÍ BLATNÁ
• LEVNÉ UBYTOVÁNÍ
www.pensionbohemia.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711